24 OCAK 1980 PERŞEMBE 750 Kuruş

Halkın Gazetesi
Demokrat

FORUM
Sivil sıkıyönetim yasallaştırılmaya çalışılıyor
Sayfa–2

CAN YÜCEL
Birde şu beğenmediğimiz palikaryalara bak
Sayfa–2

TURHAN TEMUÇİN
İntikam Tugayı
Sayfa–4

TÜRKKAYA ATAÖV
Tito'nun kaybı
Sayfa–5

Teknik ayrıntıları ve temel ilkeleri belirlenen "Ekonomik önlemler paketi"nde

Özel ve yabancı sermayeye yeni haklar sağlandı

● Vergi dilimlerinin 10 kat arttırıldığı "Ekonomik önlemler paketi yeni bütçe ile uygulamaya konacak

ANKARA (DEMOKRAT)

AP azınlık hükümetince hazırlanan ve "Eokonomik önlemler paketi" adı verilen yeni düzenlemenin 1980 bütçesi ile uygulamaya konulacağı bildirildi. Maliye Bakanlığınca üzerinde çalışan ve ilgili kuruluşların katılımıyla teknik ayrıntıları tamamlanan paketin temel ilkeleri de belli oldu.

Hükümetin uluslararası finans kuruluşlarıyla yaptığı görüşmelerin ışığında hazırlanan ve "Ekonomimizde görülen durgunluğu gidermeyi" amaçladığı öne sürülen pakette, yabancı sermayenin özendirildiği vergi dilimleri cetvelle-

(Devamı 7. Sayfada)

NATO'NUN GÜNEYDOĞU KANADI

TARİŞ'TEKİ OLAYLARA TEPKİLER

Baştürk: Baskı ve terör, toplu kırım niteliğine dönüştü

(HABERİ 7. SAYFADA)

İşçiler baskının 'kasıtlı' olduğunu öne sürdü

Emniyet Müdürü TARİŞ baskınından önce Belediye'den 5 otobüs istedi

● Gözaltına alınanlardan 200'ünün serbest bırakıldığı açıklandı

İZMİR (DEMOKRAT)

TARİŞ işyerlerinde önceki gün polis tarafından yapılan baskından önce İzmir Emniyet Müdürü Yılmaz Sezgin'in Belediye Başkanı İhsan Alyanak'tan 5 otobüs istediği öğrenildi. Öte yandan işçiler, polis operasyonunun "kasıtlı" yapıldığını öne sürdüler.

Demokrat muhabirinin belediye ve sendika çevrelerinden edindiği bilgilere göre, Emniyet Müdürü Yılmaz Sezgin, polisin operasyon yapmasından önce Belediye Başkanı İhsan Alyanak'ı telefonla arayarak kendisine 5 belediye otobüsü verilmesini istedi. Belediye otobüslerinin verilmesini ESHOT'a bildiren Alyanak'ın daha sonra Ankara'ya gittiği bildirildi.

TARİŞ işyerlerinde çalışan işçiler, operasyondan önce İzmir Emniyet Müdürü'nün belediyeden 5 otobüs istemesi-

(Devamı 7. Sayfada)

HABERİN İÇİNDEN

GÖZLERİMİZİ Mİ BAĞLIYORLAR ?

Ülkemizde önemli olaylar ve ciddi gelişmeler yaşanmasına rağmen TRT'nin sanki dünya haritasında Türkiye diye bir ülke yokmuşçasına yayın yaptığı bilinmektedir. Ve sanki TRT'deki bu bilinen sansür uygulaması basınımızı da etkilemiştir.

Kuşkusuz uluslararası düzeydeki gelişmeler, Afganistan'daki yeni durum, Tito'nun hastalığı v.b. önemli olaylardır. Asıl önemli ve dikkat çekici olan bu tür olayların Türkiye'de gün geçtikçe yoğunlaşan baskı uygulamalarını gözlerden saklamak için sürekli ön planda tutulmaya çalışılması değil midir?

Gerçekten neler olmaktadır Türkiye'de?

Bir kaç haftadır Hatay'da, önceki gün ise TARİŞ'te yaşananlar Türkiyede olup bitenleri anlamak ve görmek isteyenlere birer örnek ve hatta birer uyarı olabilecek özelliktedir.

Bugün Hatay halkı, Vali ve Emniyet Müdürünün taraflı tutumu nedeniyle kentin yaşanmaz hale geldiği kanaatindedir.

Gerçekten de İlhan Sözgen'in bu kentimize Vali olarak atanmasından bu yana AP'lilerin dahi baskı altına alındığı, AP'li bilinen memurların bile sürülerek yerlerine MHP'lilerin

(Devamı 5. Sayfada)

Açığa alınan öğretmenlerin yakacak parası da ödenmiyor

HABER MERKEZİ

İlköğretim Müdürlüğü'nden okul müdürlüklerine gönderilen bir tebliğ ile öğretmenlere ödenen 2000.- TL'lık yakacak parasının 1/3 oranında kesilmesi istendi.

Edinilen bilgiye göre tebliğ yalnızca, K. Maraş katliamını protesto eylemlerine katılan ve bu nedenle açığa alınan öğretmenlere uygulanacak.

Gazetemize gelerek sorunlarını anlatan bir grup öğretmen "Görevden alındığımız yetmezmiş gibi, ekmeğimize de el uzatılıyor. Bu uygulama ile bizleri yıldıracaklarını sananlar, büyük bir yanılgı içinde olduklarını bilmelidirler. Haklarımızı sonuna dek arayacağız" dediler.

Bir günde 100 bin çocuk kitabı dağıtıldı

ANKARA (DEMOKRAT)

Ankara Belediyesi'nce dün dağıtımına başlanan 1 milyon çocuk kitabının ilk gün 100 bininin çocuklara ulaştırıldığı bildirildi.

Ankara Belediye Başkanlığı'ndan yapılan açıklamada, şimdilik kentin beş ana merkezinde yapılan dağıtım için, kitap almak isteyen çocuklarla velilerin dağıtım yerleri önünde uzun kuyruklar oluşturdukları ve Belediye'nin dağıtım için tüm olanaklarını seferber ettiği iletildi.

Kızılay, Bentderesi ve Ulus Tanzim Satış Mağazaları ve Sıhhiye'deki Belediye Sergi Salonu ile Gençlik Parkı Opera girişi gişelerinde dağıtımı sürdürülen kitaplar, her çocuğa üçer tane olmak üzere, nüfus cüzdanlarını göstererek 7–14 yaşlarında olduklarını kanıtlayan çocuklara veya onların velilerine verilmektedir.

MESS:Ücretlerin sınırlandırılması için asgari ücret vergi dışı bırakılsın

HABER MERKEZİ

Vergileme düzeninin bozukluğunun "yüksek ücret" taleplerine, bunun ise hayat pahalılığına yol açtığını savunan Madeni Eşya Sanayicileri Sendikası (MESS) vergi yasasındaki değişikliklerin hızla yürürlüğe girmesi için Maliye Bakanı'na ve Milletvekillerine bir "açık mektup" gönderdi.

Asgari ücretin vergi dışı bırakılmasını ve vergi dilimlerinin hafifletilmesini isteyen MESS, bu değişikliklerin sendikaların yüksek ücret taleplerini daha sınırlı, makul ve gerçekçi ölçülere indireceğini öne sürdü.

Türkiye'de ücretliler üzerindeki vergi yükünün ücretlerin yüzde 50'sine vardığı vurgulanan mektupta ayrıca şu görüşler

(Devamı 7. Sayfada)

Binlerce TEKEL işçisinin işine son verilmek isteniyor

● Tekel Genel Müdürü işçilerin işe başlamalarını isteyen bir, duyuru yayınlandı.

HABER MERKEZİ

İstanbul Cibali Tütün, Cevizli Sigara ve Ambalaj Fabrikalarında çalışan yaklaşık 10 bin işçinin sürdürdükleri direniş 21 Aralık'tan bu yana devam ederken Tekel Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanarak işçilere dağıtılan "duyuru da"bugün sabahtan itibaren işbaşı yapmayan işçilerin iş akitlerinin feshedileceği ve çalışmayan işçilerin güvenlik kuvvetleri tarafından fabrikadan dışarı atılacağı açıklandı.

Öte yandan Cibali Tütün Fabrikası'nın dün

(Devamı 7. Sayfada)

Kutbzade İran'ın İslâm konferansına katılmayacağını açıkladı

● FKÖ, 26 Ocak günü Arap ülkelerinde genel grev yapılması çağrısında bulundu.

HABERİ 7. SAYFADA

El Salvador'da güvenlik güçleri halka ateş açtı 13 kişi öldü

● Salvador'da kilise ve çiftlik işgalleriyle başlayan protestolar yoğunlaştı.

HABERİ 7. SAYFADA

ÇALIŞKANLAR MAHALLESİ HALKI BASKI VE ZULMÜ ANLATIYOR

(4) Röportaj:Mehmet GENÇ

İki yaşındaki bebesi Gülümser'i tekmelediler. "Sen komünist yetiştiriyorsun" diye. Şimdi Gülümser hasta yatıyor, anası başında...

"İşkence feryatlarını duymayalım diye radyoyu sonuna kadar açıyorlardı"

● "Sanıyorum gittiğimiz yer çamaşırhane idi. Gitmeden önce gözlerimizi kapadılar... Ondan sonra çökerttiler ve sırtımıza binerek dolaştırdılar..."

● "Beni iki saat karın üstünde bebemle birlikte tuttular.

(HABERİ 5. SAYFADA)

2 yaşındaki küçük Gülümser, ne olduğunu anlayamadan, koca tüfekli bir adam tarafından tekmelendi. Şimdi evinde hasta yatıyor.

Özel kesim tahvillerini yurt dışındaki işçilere döviz karşılığı satabilecek

ANKARA (ANKA)

Yurtdışındaki Türk işçilerinin tasarruflarını değerlendirmek amacıyla, özel kesim adına tahvil çıkarılması için çalışmalar yapıldığı bildirildi. Edinilen bilgilere göre, özel kesim adına çıkarılacak tahvilleri, yüksek oranlı enflasyona karşı cazip kılabilmek için, yüzde 24.5 oranındaki yasal faiz oranının aşılması gerekli görülmektedir. Bu nedenle, döviz karşılığı yapılacak tahvil satışlarında da yurt içinde olduğu gibi banker kuruluşların aracılığından yararlanılması öngörülmektedir

TEKEL'de 25 işçi gözaltına alındı

HABER MERKEZİ

İstanbul'da işçilerin direnişlerini sürdürdükleri Tekel işyerlerinden Cibali Tütün Fabrikası'ndan dün 25 işçinin hiç bir gerekçe gösterilmeden bir polis otosuna alınarak 1. Şube'ye götürüldükleri bildirildi.

İşçiler fabrikada direnişi sürdürürken fabrikanın etrafında çok sayıda güvenlik güçlerinin çember halinde durdukları belirtildi. Kendileriyle görüştüğümüz işçiler direnişin kırılması için çeşitli oyunlar oynandığını, bundan sonra daha büyük baskı uygulamalarını da beklediklerini söylediler.

1979'da 13 bin bayi ve bakkal dükkanını kapattı

HABER MERKEZİ (AA)

Türkiye Bakkallar ve Bayiler Dernekleri Genel Başkanı İbrahim Gürdamar "İstikrarsız piyasa ve fiyat artışları sebebiyle 1979 yılında Türkiye'de yaklaşık 13 bin bayi ve bakkalın dükkanını kapatmak zorunda kaldığını" söyledi.

Gürdamar, sözlerine şöyle devam etti:

"Sürekli fiyat artışları, bakkalların sermayelerini düşürmüş ve en azından müşteriye arzedilen malların çeşidini azaltmıştır. Pek çok üyemiz ise, hemen hemen her gün değişen ve artan fiyatlar karşısında sermayelerini tüketerek dükkanını kapatmak zorunda kalmıştır. Geçtiğimiz bir yıl içinde işyerini kapatan bayi ve bakkal sayısı yalnızca İstanbul'da 3, Türkiye'de ise yaklaşık 13 bine ulaşmıştır."

NAZIM HİKMET 78 YAŞINDA

Törende dinleyiciden çok polis vardı

Tanju CILIZOĞLU

Yaşasaydı 78 yaşında olacaktı.

Yaşasaydı belki birgün onu Sirkeci garında 78 baharında karşılayacaktık. Sirkeci garını işçi tulumları dolduracaktı.

Özgürlüğün şiirleriyle, marşlarıyla bağrımıza basacaktık.

Belki gemiyle gelecekti.

Takalarla saracaktık geminin çevresini.

Küpeşteden bakacaktı Nâzım ve gemiye dokunacaktık biz. Nâzım Baba'yı getiren gemiye. Ellerimiz ısınacaktı. Yüreğimiz ısınacaktı. Yeri-

(Devamı 7. Sayfada)

Nazım'ın avukatı olmaktan gurur duyuyorum diyen Mehmet Ali Sebük konuşmasını yaparken. (FOTOĞRAF: CENGİZHAN GÜNGÖR)

Ürdün Kralı Hüseyin Türkiye'ye geliyor

ANKARA (DEMOKRAT)

Ürdün Kralı Hüseyin'in 31 Ocak Perşembe günü Türkiye'ye geleceği bildirildi.

İçişleri Bakanlığı'ndan edinilen bilgiye göre Kral Hüseyin'in ülkemize yapacağı resmi ziyaret 2 gün sürecek. Ürdün Kralı Hüseyin'in Ortadoğu'daki son gelişmelerle ilgili olarak Türk yetkililerle görüş alış verişinde bulunacağı öğrenildi.

Waldheim, Şah'ın yargılanması için uluslararası bir mahkeme kurulacağını söyledi

YENİ DELHİ (AA)

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim, devrik İran Şahı'nın yargılanması için ku-

(Devamı 7. sayfada)

TÖB-DER üyesi bir öğretmen silahlı saldırıya uğradı

● MECİDİYEKÖY'DE KİMLİKLERİ BELİRLENEMEYEN KİŞİLERİN SALDIRISINA UĞRAYAN BAKKAL ÖLDÜ.

● KONYA SELÇUK ÜNİVERSİTESİ FEN FAKÜLTESİ SEKRETERİ'NİN ARABASINA PATLAYICI MADDE ATILDI.

(HABERİ 4. SAYFADA)

AKLA KARA

EMİL GALİP SANDALCI

"Kars'ta işkence ile öldürülen işçinin dayısı da komada"

"Açığa alınan öğretmenlerin iadesi için 10 bin imza toplandı"

"Antakya'da faşistler işçi otobüsünü kurşunladı"

"İskenderun 8.5 saat süre ile "Tutuk evi" oldu"

"Yasa dışı olarak kaydı yapılanların öğrencilik hakları askıya alındı"

"20 kişilik fabrikada 590 kişi çalışıyor:

Komando eğitiminden geçirilenler güreşçi kadrosu ile işe yerleştirildi"

"Çalışkanlar mahallesi halkı baskı ve zulmü anlatıyor:

Önce mahalle kuşatıldı sonra muhtarın evi kurşun yağmuruna tutuldu"

"MHP yanlıları nerede olay çıkacağını yazsa orada olay çıkıyor"

"Adana, Ankara ve Samsun'da 3 devrimci öldürüldü"

"Elmadağ MHP İlçe Başkanı ve kardeşinin saldırısına uğrayan devrimci genç ağır yaralandı"

"Muğla'nın Fethiye ilçesinde faşistlerin halka saldırdığı,bir kişinin yaralandığı bildirildi"

"Tutuklu bir genç kıza 3.5 ay işkence yapıldı"

Salt şu gelişigüzel haber başlıkları bile nasıl bir baskı, keşmekeş, yasadışılık, düzensizlik, tersine gidiş, zorbalık, beceriksizlik, dağınıklık ve cinayet ortamında yaşadığımızı yansıtmaya yeterli.

İşkencede Odysseia yada uzun işkence yolculuğu

İki süper devletin dünya haritası üzerinde birbirlerine elense çektiği bu olağanüstü duyarlı ve tehlikeli dönemde, dış politika alanında, olup bitenleri, gelişmeleri, oynanan oyunları, ülkemizin öz çıkarları açısından, en büyük bir dikkatle izlerken, ülke içindeki olumsuz tırmanmaları da gözden kaçırmamamız gerekli.

Çevremizde dolanan tehlikeleri soğukkanlılıkla değerlendirmek yerine, "Savaş geliyor" çığlıkları ile bir tür isteri nöbetine kapılıp, içimizde güçlenen faşizm yılanının varlığını unutmamalı.

Önümüzdeki aylar ve yıllarda ülkece karşılaşacağımız tehlike ve tehditleri göğüslemenin yolunu, baskı altında yurt çapında sağlanacak dilsiz ve yapay, sözümona bir huzurdan değil fakat ortak tehlike karşısında sağlıklı, özverili, demokrat bir beraberlik ortamından geçeceğini bilmeli.

Ne ki, henüz bu tür bir bilincin çok uzağındayız.

Faşist yılan aramızda keyfince tıssslayarak dolanmakta.

İşte size bir örneği:

Gelin, birlikte yukarda sıraladığımız haber başlıkları arasında yer alanlardan birine, "Tutuklu bir genç kıza 3.5 ay işkence yapıldı" diyenine, daha bir yakından bakalım.

İleri sürüldüğüne göre, adı Gülten Gülkan. 14 Eylül 1979'da gözaltına alınmış.

Merter Bankası soygunu, İzmit Tütünçiftlik soygunu, İzmit Akbank Şubesinin bombalanması, Gölcük Ülkü Ocakları Başkanı Mehmet Akif Bakıroğlu'nun öldürülmesi ve Van MHP İl Başkanının öldürülmesi olaylarını üstlenmesi istenerek.

Gülten Gülkan'a;

1 – Van Emniyet Amirliğinde işkence yapılıyor.

a) Ayakları jiletle parçalanarak,

b) Yaralarına tuz basılarak,

c) Falakaya yatırılarak,

d) Bacaklarında sigara söndürülerek.

(Devamı 7 sayfada)

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

24 OCAK

1873– TERSANE İŞÇİLERİ GREVE BAŞLADI.

Kasımpaşa (İstanbul) Tersanesinde çalışan 600 işçi, 3 aylık ücretlerinin ödenmemesi üzerine, Padişaha kadar başvurmalarına rağmen sonuç alamayınca, greve başladılar. Grev birkaç gün sonra işçilerin ücretlerini almalarıyla son buldu.

1968 – LİSELİ ÖĞRENCİLER SESSİZ BİR YÜRÜYÜŞ YAPTI.

Mersin'de Erkek Sanat Enstitüsü, Tevfik Sırrı Gür Lisesi, Kız Enstitüsü ve Ticaret Lisesi öğrencileri. "yönetmeliği protesto etmek amacıyla" sessiz bir yürüyüş düzenlediler.

1977 – MEHMET YILMAZ

Malatya'da TÖB–DER üyesi öğretmen Mehmet Yılmaz faşistlerce bıçaklanarak öldürüldü.

1977 – YAVUZ ÇALIŞKAN

İskenderun'da Ticaret Lisesinde çıkan çatışmada faşistlerin öğrencilerin üzerine patlayıcı madde atması üzerine lise öğrencisi Yavuz Çalışkan öldü.

1969 – TEKSTİL İŞÇİLERİ GREVDE

Teksif Sendikasına üye işçiler, Kayseri İplik ve Hereke Yünlü Dokuma Fabrikasında greve başladı.

1978 – TALAT TEMEL

Kars'ta Dede Korkut Eğitim Enstitüsünden gelen faşistlerin Sanat Enstitüsüne saldırması üzerine çatışma çıktı. Polisin araya girmesinden sonra dağılan faşistler yeniden toparlandılar ve şehir içinde saldırılarını sürdürdüler. Bir grup faşist, Atatürk Ortaokulu öğretmeni TÖB–DER üyesi Talat Temel'i bıçaklayarak öldürdü.

1979 – ABDÜLHALÜM NEBİOĞLU

Gaziantep'in ilçesi Kilis'te sol görüşlü avukat Abdülhalüm Nebioğlu işinden evine giderken yaylım ateşine tutularak öldürüldü.

1969 – BURSA'DA METAL İŞÇİLERİ GREVE BAŞLADI.

Bursa'da Metal–İş Sendikası üyesi 130 işçi, Karsan Otomontai Fabrikasında, 10 işçi ise Niv. Kol. Şti'nde greve başladı.

YARADANA SIĞINIP

Bir de şu beğenmediğimiz palikaryalara bak!

Can YÜCEL

Karamanlis ekonomik paketini açmış, başı derde girmiş. 24 saatlik genel grev ilân edilmiş. Sonu ne olur, müneccimliğe yer yok. Ama genel grev denen şeyin ne çapta bir kıyamet olduğu meydanda.

Bizde ise ekonomikten, anti–demokratiğine dek nice paketler açılıyor da tıss yok. Bir şeyler söyleyen olsa da, bando gürültüsünden duyulmuyor ki.

Neden böyleyiz biz? Çok mu sabırlı milletiz? Belki de "Eyüp" sabrı denen şey dağıtılırken, bize büyük pay düşmüş, kimbilir.

Çömlekçi Eyüp hazırladığı çömlekleri güneşe sermiş, bastırmış yağmur. Almış içeri, dinmiş yağmur. Çıkarmış çömlekleri, başlamış yeniden rahmet. Almış içeri yeniden, yağmur dinince de çıkarmış. Bu sefer başlamış bir alâmet dolu. Çömlekçi açmış ellerini göğe "Yarabbi, adımız Eyüp'se, Hazreti Eyüb'üz demedik ki sana!" diye yakınmış. Bizim ulular da bizi hazret sanıyorlar galiba....

Son paket ha açıldı, ha açılacak derken ortalık karıştı. CHP solaklarıyla MSP mollaları muhalefet edip paketin ırzına geçmişler. Hele bir AP sözcüsü var, efendi, Paket defolu hale geldi" diye saçını, başını yoluyor. Zavallı Bülent Ersoy da, "Memleketin bunca meselesi durup dururken, Yüce Meclis benlen niye uğraşıyor? " diye üzüm üzüm üzülüyor. A iki gözüm, o Buldanlı denen zat ve onun aklındaki zerzevat "Bizim paket defolu çıktı" diye kıskanıyorlar seni. İşkilli paket dingilder elbet.

Ama asıl defolu olan, bizim demokrasi olmasın sakın! Bir AP, bir CHP dönüp gelip halkın ensesinde boza pişiriyor. Canımıza yetti demeye kalmadan, patlıyor bir "Hazır ol!" sesi. Nedeni açık: Geçen seçimde AP kazanmadı, sadece CHP kaybetti. Yani sol seçimi kaybetmedi, ne de Demirel kazandı. Adam biliyor bunu elbet; ayağını denk alması usuldan konuşması bu yüzden. İktidar seçeneği CHP'nin yakasından düşmüş, sol güçlere açılmıştır. Ondan nâşi değil mi, bu "Arş yiğitler, vatan imdâdına" marşı? Aklımızı başımıza devşirip, gerçek solcular olarak, bu "Balık kaçtı kovuklardan" oyununu yutmamalıyız, gayri "Pışş!" demeliyiz. İşaret parmağımızla gözümüzün alt derisini aşağı çekerek! Ve de hemen yan yana gelmeliyiz! Bu şimdiki Aşure vaziyetinden bir Şura vaziyetine geçmeliyiz.

ALİ HAYDAR YILDIZ

12 Mart'ın faşist diktatörlüğü tarafından katledilen Ali Haydar Yıldız yoldaşımızın anısını yaşatacağız onların taşıdığı devrimci fikirler Türkiye devriminin yolunu aydılatmaktadır."

HALKIN BİRLİĞİ

Tarfatarları

HÜSEYİN ARBAÇ

(1931 - ....)

Burjuva faşist-feodal eğitime karşı mücadelede yerini alan Eğitim Emekçisi Değerli öğretmen Hüseyin Arbaç'ı ani bir hastalık sonucu yitirdik anısını yaşatacağız.

Yakınları ve ARKADAŞLARI

FORUM

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİGİ GENEL BAŞKAN VEKİLİ

Gülçin Çaylıgil: Sivil sıkıyönetim yasallaştırılmaya çalışılıyor

BUNLAR 12 MART FAŞİST DİKTA DÖNEMİNDE ANAYASA'DA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER, ANAYASA'YA EKLENEN HÜKÜMLER TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞLERİ YASASI, CEZA YASASI, ASKERİ CEZA, ASKERİ YARGILAMA USUL YASASI, BASIN VE İŞ HUKUKU YASALARINDA Kİ ANTİ -DEMOKRATİK HÜKÜMLERDİ.

Hazırlayan: Tanju CILIZOĞLU

DEMOKRAT: Siyasal iktidar CHP'yi de yedeğine alarak kişi ve kurumların temel hak ve özgürlüklerini kısıtlamak, ortadan kaldırmak için çeşitli baskıcı güçlerin desteğiyle bir taban oluşturmakla meşgul Sizce bu davranışın sınıfsal tahlili nedir?

ÇAYLIGİL: Bugün Türkiye'de dışa bağımlı hasta kapitalist bir düzen oluşturuldu. Bu düzenin devamını isteyen kapitalist sınıf, bu düzenin karşısında olan devrimci güçleri elbetteki ezmek ve susturmak isteyecektir.

Bu nedenle varolan, kendini koruyan burjuva düzeninin yasaları yetmeyecek, yasa değişiklikleri ya da doğrudan doğruya yeni yasalarla düzenini korumaya çalışacaktır.

Bugün getirilen bu önlem paketi temelde bu amacın ürünüdür.

Şimdi örnekleyelim ve biraz geriye gidelim:

1977 yılında İstanbul Barosu uzman hukukçularından, üniversite öğretim üyelerinden oluşan komisyonlar kurarak, ülkemizde anti–demokratik yasa hükümlerini saptadı. Bunlar 12 Mart faşist dikta döneminde Anayasada yapılan değişiklikler, Anayasaya eklenen hükümler, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası, Ceza Yasası, Askeri Ceza, Askeri Yargılama Usul Yasası, Basın ve İş Hukuku yasalarındaki anti–demokratik hükümlerdi. Bu saptanan çarpıklıklar Türkiye Barolar Birliği'nin olağanüstü Genel Kuruluna getirildi ve bunların kaldırılması için Barolar Birliği'ne talimat verildi. Bu karar ülkedeki 18 bin hukukçunun bağlı olduğu demokratik bir kuruluşun kararıydı. Örneğin güvenlik mahkemeleri kurulması için Anayasanın 136'ncı maddesine eklenen hükmün kaldırılması ceza yasamızdaki 141–142 ve 163'üncü maddelerin kaldırılması ve diğerleri vardı. Bugün bırakın bu anti–demokratik hükümlerin kaldırılmasını, bu anti–demokratik hükme dayanarak Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulması ve 141–142'nci maddelerdeki cezaların artırılması gündeme getirilmektedir.

Bunlar ne adına yapılıyor? Bozulan toplum düzeni toplumda bozulan barışı sağlamak için. Oysa yasalarımızda toplum düzenini bozanlara verilecek cezalar son derece ağırdır. Örneğin ölüm cezası vardır ve ölümden öte de ceza yoktur. Halk dilinde "Ölümden öte köy mü var" deyimiyle bu belirleniyor. Kaldı ki biz ölüm cezasının kaldırılmasını istiyoruz. Yaşama hakkını ortadan kaldıran bu cezanın Anayasaya aykırılığını savunuyoruz. Örneğin bir banka soygununun yani gasbın cezası yirmi yıldan başlıyor. Görüyorsunuz ki siyasal güçlerin yönetim aczi yasa boşluklarından kaynaklanmıyor.

DEMOKRAT: Bu durumda egemen güçlerin yapmak istedikleri sizce nedir?

ÇAYLIGİL: Türkiye'de çarpık kapitalist düzen bugünkü çöküntüye vardı. İşsizlik, enflasyon, yığınların açlıkla sefaletle yüz yüze gelmeleri ve bu yığınların tedirginliğinin siyasal güce karşı demokratik platformda örgütlenmesi ve düşüncelerini açıklaması engellenmek isteniyor. Yani dışa bağımlı düzen finans kapitalin geçirdiği buhrana dayalı olarak hiç bir aksamaya uğramadan devam edebilsin ve insanlar bu düzenin devamından yana olan üç-buçuk kişinin çıkarlarını bozmamak için her şeye katlansınlar.

Bir örnek vereyim; düzenin bozulmasına bir örnek; sorunun yasa sorunu olmadığını belirleyen bir örnek:

Adam, Abdi İpekçi'yi öldürmekten sanık olarak yakalanmıştır. Bakan seviyesinde sorgulaması yapılmış ve suçu ikrar etmiştir. Tıbbi mercilerden sorgunun baskıyla yapılmadığı saptanmıştır. Tutukevine konulmuştur. Sanık tutukevinden kaçırılmıştır. Hangi tutukevinden, bır garnizonun içindeki tutukevinden. Ve resmi açıklama, "Menfaat karşılığı kaçırıldı"ğı yolundadır.

Şimdi bu olayın yasa eksikliği ile ne ilgisi vardır.

DEMOKRAT: Egemen güçler ve onların siyasal iktidarlarının bu konuda hukukçulara ve onların örgütüne ters düşmelerini nasıl yorumluyor, nasıl değerlendiriyorsunuz?

ÇAYLIGİL: İktidarın niteliğini, kimin iktidarı olduğunu belirlersek elbette ki salt hukuk açısından olaya bakanlarla yönetenler terse düşeceklerdir. Şimdi iktidar, yasama organından niye petrolünü bollaştıran bir yasa çıkartamıyor? Niye yasa çıkararak konut açığı giderilemiyor.

Kira kanununa kiracı lehine dokunabiliyor mu?

Ama kiracıyı savunan, savunacak düşünceye ve taraflılığa baskı koymak için yasa çıkarılmasına çaba harcanıyor.

DEMOKRAT: Demokratik güçlerin bu baskı yasaları karşısında sizce tavrı ve başarısı ne olacaktır?

ÇAYLIGİL: Yukarda belirlediğimiz ortamda siyasi iktidarlar daima demokratik güçleri sindirmek ve sulta altında tutmak amacını güderler. Oysa demokratik güçler hiç bir yılgınlığa düşmeden birlik , beraberlik içinde faşist baskılara karşı direnirler. Bu diyalektikdir. Yani bilimdir. Değişmez. Değiştirilemez. Mutlaka demokratik güçler küçük bir azınlığın çoğunluğa olan baskısını süreç içinde kıracak, doğanın değişmez yasasını sağlayacaktır. Siyasal iktidar Türkiye'de sürekli bir sivil sıkıyönetim uygulamasını yasallaştırmak istiyor. Buna güçleri yetmeyecektir.

Demokrat OKURLARINDAN MEKTUPLAR

Ardahan halkı faşist baskılara boyun eğmeyecek...

Önce halkın istem ve şikayetlerine yer verdiğiniz için tüm Demokrat çalışanlarına teşekkür ederiz.

Bütün Türkiye'de olduğu gibi Ardahan'da da ihtiyaç maddelerinin bulunmamasından dolayı, zaman zaman az miktarda satılan maddeler için uzun kuyruklar meydana geliyor. Kuyruklar önce emniyet amirliği önünde başlıyor. Emniyetten kart almak için kuyruğa giren halk, polis copuyla, küfürüyle karşılaşıyor. Hatta hatta polisler daha da ileri giderek rüşvetle kart satıyorlar. Solcu olduğu bilinen insanlara işkenceler, baskılar uygulanmakta ve kart verilmemektedir. Büyük sıkıntılarla, bazende rüşvetle kartların alınmasından sonra, mazot , yağ, şeker kuyruklarındakisıkıntılar başlıyor. Bu kuyruklarda da polis copu ve küfürleri yanıbaşımızda.

Ayrıca evlatlarımız, suçsuz vede günahsız oldukları bilindiği halde, zorla karakola götürülmekte ve işkencelere maruz kalmakta. Suçsuz yere haftalarca karakolda tutulan gençlerimiz, savcılığa bile çıkarılmadan polisin keyfine göre serbest bırakılmakta.

Ardahan'da halktan tecrit olmuş durumdaki üç beş faşisti silahlandırıp devrimci düşüncedeki yavrularımızın üstüne saldırtmaktalar. ... yanlısı polisler devrimci olduğu için çocuklarımızı tutuklatmaya özel bir çaba gösteriyorlar ve çeşitli oyunlar tezgahlıyorlar.

Örneğin: Yılbaşı gecesi Ardahan'ın en işlek caddesinde bulunan ... en geniş güvenlik önlemleri alınan bir kahvehaneyi maske takarak soyanlar bu suçu da devrimcilere yıkmaya çalıştılar.

Ardahan Lisesine devrimci çocuklar sokulmamaktadır. Polis "Liseyi sizden kurtaracağız" diyerek çocuklarımızı suçsuz yere dövmektedir.

ARDAHANLI BİR ÖĞRENCİ VELİSİ.

Okullar kapanırken Edebiyat Fakültesi

Bir cezaevi, bir okul.....

Bu iki sözcükilk bakışta çok zıt görünmekle birlikte, Edebiyat Fakültesi özgülünde özdeşleşmiş gibidir.

Ülkemizde hakim sınıflar, halkımızın yükselen devrimci mücadelesini bastırabilmek için, yaşamın her alanındaki saldırılarını sistemli bir şekilde sürdürmekte, bu doğrultuda toplu katliamlara girişerek, emekçi halkımızın kanlarını akıtmaktadırlar.

Hakim sınıflar içinde bulundukları ekonomik çıkmazları; zamlarla, devalüasyonlarla emekçi halkımızın omuzlarına yüklemek istemektedirler.

Biz, faşistlerin etki alanındaki az sayıdaki okullardan biri olan Edebiyat Fakültesinde belirli bir bölüm koridorunda ANTİ–FAŞİST mücadele doğrultusunda hareket eden devrimci, demokratlarız.....

Okulumuzun ilk açıldığı günlerde faşistler, yükselen mücadelemizi engellemek için her türlü saldırıyı yoğunlaştırmıştı. Faşistler bu saldırılarında "Allah, Allah" diye naralar atarken, polisler bu olaylara seyirci kalmıştır. Bunun en son örneği geçtiğimiz ay içerisinde yaşadık Dersten çıkmakta olan devrimcilere faşistler saldırdı.

Okulumuzun bulunduğu bölgenin de faşist işgali altında olması, okul içinde can güvenliğimiz olmadığı gibi, giriş ve çıkışlarda da faşistlere açık hedef olmamızı kolaylaştırmıştır.

Tüm bu gelişmeler karşısında kendisine demokrat diyen, anti–faşist diyen hele de devrimciyim diyen herkes kendi üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmelidir. Bunun en somut göstergesi de şüphesiz, faşist işgal altındaki böylesi bir okula sürekli gelerek, anti–faşist mücadeleye katılmaktır.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT FAKÜLTESİ DEVRİMCİLERİ

Bu düzen değişmelidir

Eskişehir Yıldıztepe Mahallesi'nde oturuyoruz.Demokrat'ı çıktığı günden bu yana sürekli okuyoruz. İnsan okumaktan bıkmıyor desem yeridir hani.Halkımızın okuyup gerçekleri görmesine yardımcı oluyorsunuz.

Bu düzen sermayenin düzenidir. Yokluk yüzünden memleketimi bırakıp, buraya geldim (Tunceli'den Eskişehir'e) İş bulamıyoruz, bulsakta yevmiyeler çok çok düşük. Verdikleri para 100 ya da 150 lira kadar. Kışın 5 ay boş geziyoruz. Kendilerinin bir gecede pavyonlarda yedikleri para, yahutta lokantadaki bir öğün yemek hesapları elli bin, biz bu parayla bir yıl geçiniyoruz. Para bulamayıpta, bir dilim ekmeğe muhtaç olduğumuz çok olmuştur. Bakkal parasını versen, kasap dikiliyor karşına, onu versen bir başkası yapışıyor yakana.

Emekçi halkın sıkıntısının dinmesi için bu düzen değişmelidir ki ancak o zaman rahata kavuşalım.

ESKİŞEHİR'DEN BİR İŞ...

Tütün ihracatçıları, ihracat fiyatının yükseltilmesini istiyor

ANKARA (ANKA)

Tütün ihracatçılarının tütün ihraç fiyatının 65 liraya yükseltilmesini istedikleri ileri sürüldü.

Edinilen bilgilere göre, özel sektörün elinde geçen yıl üretilen, ihraç edilebilir nitelikte 40 bin tondan fazla tütün stoku bulunuyor.

Bilindiği gibi, izlenmekte olan katlı kur politikası nedeniyle, ihraç edilen tütüne 12.10 liralık prim ödenmekte. Ancak, tütün ihracatında Ecevit hükümeti döneminde getirilen 10 liralık kesinti uygulaması, tütün ihraç fiyatını 35 liraya düşürmekte. Tütün ihracatçıları bu kesinti yüzünden zarara uğradıklarını ileri sürerek, ihraç fiyatının 65 liraya yükseltilmesi gerektiğini savunuyorlar.

Bu arada, tütün ihraç fiyatının yükseltileceği yolundaki söylentilerin bağlantıları yapılan ihraçların gerçekleşmesini engellediği vurgulanarak, ihracatçıların ihracını geciktirdikleri tütün stokları nedeniyle, Türkiye'nin 150—200 milyon lira dolayında bir zarara uğradığı belirtiliyor.

TÜRKİYE ZİRAATÇILAR DERNEĞİ:

TÜTÜN FİYATI HARCANAN EMEĞİN KARŞILIĞI DEĞİL

ANKARA (DEMOKRAT)

Ziraatçılar Derneği adına dün yapılan açıklamada, tütün piyasasının bir an önce açılması istendi. Bir yanda devlet eksperlerinin diğer yandan tüccarların tütünü ucuza kapatmak istedikleri belirtilen açıklamada, "Yıllardır süregelen bu sömürü ve soygun düzeninin sonucu, bir avuç tüccar oturduğu yerde milyonlarına yeni milyonlar katarken tütün üreticileri giderek daha çok yoksulluk ve sefalet içine itilmiştir" denildi.

Tütün üreticilerinin, adaletsiz toprak dağılımı ve soygun düzeninin işlemesi nedeniyle yoksulluktan kurtulamadığı belirtilen açıklamada, tütün üreticilerinin hiçbir zaman harcadıkları emeğin karşılığını alamadıkları ifade edildi.

Ziraatçılar Derneği adına yapılan açıklamada, üreticiler adına şu istemlerde bulunuldu:

"1—Ekici tütün piyasası bir an önce açılmalıdır.

2—Tütün emekçilerine, mübayaa sırasında, horlama, kötü muamele, uzun süre bekletme gibi eziyetlere son vermeli, insanca muamele yapılmalıdır.

3—Tütün randımanının belirlenmesinde ortaya çıkan haksızlıklar ortadan kaldırılmalıdır. Bunun için tekel eksperlerinden ve tütün emekçileri tarafından seçilmiş kişilerden oluşacak alım komisyonları kurulmalıdır.

4—Tütün üreticilerine zulmeden halk düşmanı eksperler görevlerinden alınmalıdır.

5—Tekel, üreticinin elindeki tütünü son gramına kadar almalıdır.

6—Devlet bankaları, tütün tüccarlarına düşük faizle ve milyarlarca liralık kredi vermekten vazgeçmelidir.

7—Başfiyat aldatmacasına son verilmeli, bunun yerine taban fiyat uygulaması getirilmelidir.

Bütün bunlar, tütün emekçileri adına güncel taleplerimizdir. Bu taleplerimizin gerçekleşmesi için mücadele edeceğiz. Ancak bu talepler gerçekleşse bile emekçilerin yoksulluk ve sefaleti tümüyle yok olmayacaktır. Ne başfiyatlar, ne taban fiyatları emekçilerin kurtuluşu değildir. Emekçilerin gerçek kurtuluşu, toprak dağılımının adil ve emeğin gerçek karşılığını aldığı, sömürü, soygun ve zulmün olmadığı bir düzendedir."

ALLAH KORUSUN

ALLAH'A EMANET ماشاالله

SAİT MUNZUR.

GÜVENLİK ÖNLEMİ!..

- GÜNDE 24 SAAT (3 VARDİYA) ÇALIŞILDIĞI KABUL EDİLİRSE, HER SAATTE 25 İŞÇİ İŞ KAZASI GEÇİRİYOR.
- GÜNDE 3 İŞÇİ MESLEK HASTALIĞINA YAKALANIYOR, 12 İŞÇİ İŞ KAZASI YA DA MESLEK HASTALIĞI SONUCU DAİMİ İŞ GÖREMEZ HALE GELİYOR

SON ON YIL İÇİNDE

Günde ortalama 601 işçi iş kazasına uğruyor

ANKARA (THA)

Son 10 yıl içinde her çalışma gününde ortalama 601 işçinin iş kazasına uğradığı belirlendi. İş kazaları sonucu ölüm oranında inşaat endüstrisi başta geliyor.

Bu konuda yapılan bir araştırmaya göre, son 10 yıl içinde sigortalı olarak çalışan işçi sayısı bakımından meydana gelen olaylar şöyledir: Ortalama 100 işçiden 11'i iş kazası geçirmiş, 1 milyon işçiden 558'i meslek hastalığına yakalanmış, 2241'i daimi iş görmez hale gelerek çalışma ortamından ayrılmak zorunda kalmış. 6 milyon işçiden 642'si iş kazası ve meslek hastalığı sonucu öldüğü görüldü. Yine ortalama olarak meydana gelen olayların günlere göre dağılımı şöyledir:

Her çalışma gününde ortalama 601 işçi iş kazasına uğrarken, günde 24 saat (3 vardiya) çalışıldığı da kabul edilirse her saatte 25 işçi iş kazası geçirdiği görülür.

Günde 3 işçi meslek hastalığına yakalanmış, 12 işçi iş kazası ya da meslek hastalığı sonucu daimi iş göremez hale gelirken, 4 işçi de iş kazası sonucu ve meslek hastalığı sonucu hayatını kaybettiği görüldü.

Meydana gelen iş kazalarının endüstri kollarına göre dağılımında; inşaat endürstrisinin başta geldiği saptandı. İnşaat endüstrisinde çalışan 100 işçiden 21'i iş kazasına uğrarken iş kazalarında ikinci sırayı kömür madeni endüstrisi, üçüncü sırayı ise nakliye endüstrisinin aldığı anlaşılır.

İş kazaları sonucu ölüm oranında ise ilk sırayı yine inşaat endüstrisi alırken, 100 işçiden 34'ü hayatını kaybediyor. İş kazaları sonucu ölüm oranında ikinci sırayı metalden imalat endüstrisi, üçüncü sırayı kömür madeni endüstrisinin aldığı belirlendi.

58 yılda 30 bin km. asfalt yol yapılmasına karşın ancak 4 bin km demiryolu döşendi

ANKARA (THA)

Türkiye'de 58 yıl içinde 30 bin 974 kilometre asfalt yol yapılırken, ancak 4 bin 382 kilometre demiryolu döşendiği bildirildi.

Yine aynı dönem içinde, bozuk, makadam ve tevsii olmak üzere 181 bin 645 kilometre uzunluğundaki yolun kullanıma açıldığı belirtildi. Yapılan araştırma sonucu, karayolu yük taşımacılığının 1972 yılında 54.2 milyon ton iken, 1978 yılında 129.2 milyon tona yükseldiği, böylece karayollarının toplam yük taşımacılığındaki payının yüzde 75.9'dan yüzde 89.3'e vardığı saptandı.

Demiryolu yük taşımacılığının ise, 1972 yılında 17 milyon ton iken, 1978 yılında 15.2 milyon tona düştüğü, toplam yük taşımacılığındaki payının da yüzde 23.3'den yüzde 10.5'e indiği belirlendi.

Öte yandan, toplam yük taşımacılığı içinde denizyolu taşımacılığının payının yüzde 2, havayolu taşımacılığının ise yüzde 1 olduğu öğrenildi.

"YASALAR PATRONLARDAN YANA"

İsrail Pırlanta İplik Fabrikası işçileri 9 gündür direniyorlar

Cengizhan Güngör

İsrail Pırlanta İplik Fabrikasında işverenin gerekçe göstermeksizin oniki kişiyi işten çıkarması üzerine işçiler direnişe geçtiler.

Edinilen bilgilere göre, işçilerin dayanışmasını engellemek isteyen işverenin oniki işçiyi işten çıkarması üzerine, işçiler işyerinde yetkili durumda bulunan İplik—İş Sendikasına başvurdular. İşçi temsilcileri ile işveren arasında yapılan görüşmede işverenin, "Biz bu oniki kişiyi işten çıkarmaya kararlıyız. Bunun için de gereken yerlere başvuracağız. Yasalar işverenden yana. Gidin kafanızı, hangi taş büyükse ona vurun" şeklinde konuştuğu öğrenildi.

İşçilerin direnişe geçmesi üzerine, işverenin bütün işçileri işten çıkardığını söyleyerek fabrikanın kapılarını kapattığı öğrenildi.

Fabrikanın kapatıldığı 15 Ocaktan bu yana 8 gün geçmesine rağmen, Israil Pırlanta İplik Fabrikası işçileri direnişlerini sürdürüyorlar. İşçiler adına konuşan işçi temsilcileri şunları söylediler:

"Bizim mücadelemiz faşizme, emperyalizme ve tekelci kapitalizme karşıdır. Direnişimizi, burjuvazinin ne jandarması, ne polisi, ne de faşist yardakçıları kıramayacaktır. İşverenin haksız tavırlarına karşı mücadelemizi geliştireceğiz."

İşçilerin istemleri şunlardır:

—Fabrikanın açılması ve işten çıkartılan işçilerin tekrar işe alınmaları,

—İşçilerin istedikleri zaman, vizite kâğıdı verilmesi.

PTT ÇALIŞANLARI:

Bizleri uysal köleler haline getirmek istiyorlar

HABER MERKEZİ

Haberleşme kolunda çalışanların bağlı olduğu çeşitli kuruluşları dün bir ortak açıklama yaparak, çalışanların en küçük sorunlarını bile gözardı edenlerin çalışanları zor kullanarak uysal köleler durumuna getirmek istediklerini belirttiler.

Yeni Haber—İş Sendikası İstanbul Şubesi, Haber—Der Genel Merkezi, Tüm PTT—DER İstanbul Şubesi, TÜM—DER İşyeri Temsilciliği, PTT—DER İstanbul Temsilciliği, TÜTED İşyeri Temsilciliği, PTT Teknisyenler Derneği İstanbul Şubesi, TMMOB İşyeri Temsilciliği yaptıkları ortak açıklamada, Demirel iktidarının programının doğrudan tekellerin isteklerini yansıttığını belirterek özetle şunları söylediler:

"MHP destekli Demirel iktidarı, anarşi ve bölücülük edebiyatı yaparak, CHP iktidarı zamanında hazırlanarak Meclise getirilen baskı yasalarını CHP'nin de desteğini alarak, Meclisten geçirmek istemektedir. Yeni 12 Mart muhtıralarının verildiği günümüzde zor ve baskıyla Meclisten bu yasalar geçirilmek istenmektedir.

Bütün bu uygulamalar kazanılmış hak ve özgürlüklerimizin gaspedilmesi çabalarıdır."

Öte yandan Yeni Haber—İş Sendikasının yaptığı açıklamada, işverenin toplu sözleşme masasından kaçmasını protesto ettikleri bildirilerek, toplu sözleşmeler döneminde sendikalara karşı yapılan saldırıyı kınadıkları açıklandı. İşverenin iktidarın uygulamalarından bu cesareti bulduğu belirtilen açıklamada, Maden—İş yöneticilerinin tutuklanmaları da kınandı.

KÜLTÜR DERNEĞİ BAŞKANININ EVİ KURŞUNLANDI

BİGA (ÇANAKKALE)—Biga Kültür Derneği Başkanı Hayrettin Pişkin'le dernek üyesi Naci Doğan'ın evlerinin faşistler tarafından kurşunlandığı bildirildi.

Naci Doğan ve Hayrettin Pişkin, Demokrat'a: "Faşistler bizleri yıldırabilmek için evlerimizi kurşunluyor, devrimci mücadelemizi engellemeye çalışıyorlar.

OCAK ŞEHİTLERİMİZ MÜCADELEMİZDE YAŞIYOR!

ALİ HAYDAR YILDIZ
İ.Kaypakkaya'nın can Yoldaşı, 24 Ocak 1973'te Vartinik Direnişi'nde şehit edildi.

MERAL YAKAR
22 Ocak 1972'de bir kaza kurşunuyla yaralandı. 24 Ocak'ta hayatını kaybetti.

ATİLLA ÖZKAN
18 Ocak 1976'da Zeytinburnu'nda faşistler tarafından şehit edildi.

HALİL SUMAN
26 Ocak 1979'da Diyarbakır'da şehit edildi

İBRAHİM ÇİÇEK
24 Aralık 1977'de Antep'te faşistlerce kurşunlandı. 1978'in Ocak'ında şehit düştü.

NİHAT KAYMAKÇI
16 Ocak 1978'de Antep'te faşistler tarafından şehit edildi.

SELAHATTİN ÖNDEK
10 Ocak 1978'de Elazığ'da faşistler tarafından şehit edildi.

Biliyorlardı
Bugün bebelerimize
verdiğimiz adlar gibi
biliyorlardı hem de
Yükleri geride
kalanlarca taşınacak
Kervan daha ağırdan
yol alacaktı

DEVRİMCİ HALKIN BİRLİĞİ TARAFTARLARI

Demokrat 283

GÖSTERGE

Rakamlar konuşuyor (3)

Arslan Başer KAFAOĞLU

Bizde iki davranış vardır sosyalist ve kapitalist ülkelerin ekonomilerle ilgili rakamlarının karşılaştırılmasında. Birincisi sosyalist rakamlara "hadi canım uydurmadır" demek huyudur. Oysa asıl kapitalist ülke rakamları uydurmadır. Örneğin bizdeki "sabit fiyatlarla kalkınma hızı" rakamlarının inanılır bir yanını göremeyiz. Enflasyonun bilinen çaplara vardığı bir ülkede sabit fiyatlarla hesap yapacak kompüter sistemini bilim daha keşfedememiştir. Bırakalım bunu Türkiye'nin gümrüklerinden ne girip çıktığı, içerde ne alınıp satıldığı belli değildir. Ancak bunu yalnız Türkiye'de sanmayın. Amerika'da da, Brezilya'da da, Japonya'da da, birçok kapitalist ülkede belli değil bu. Oysa sosyalist ülkelerde ekonomiyle ilgili rakamlar halkın her an gözü önündedir. Her verinin birkaç yerden kontrol rakamları vardır. Her rakamı oluşturan bir dizi vardır. Bu diziler şaşmaz ve birçok kişi bunu bilir. Sosyalist planlama fabrikalardan, tarlalardan alınteriyle gelen insanların fikir ve tartışmalarıyla başlar. Sanıldığı gibi iktisat ilmine karşı değil, iktisat konularının gereğine göre hazırlanır. Her müdahale bilinçlidir. Üretilen, gümrükten giren çıkan bellidir.

Bir diğer karşı iddia, rakamların abartıldığıdır. Bu da olamaz. Çünkü plan bir yönetim aracıdır. Rakam uydurulursa, yönetimdeki alt birimlerin elden kaçırılması olasılığı vardır. Rakam propagandada kullanılmaz değil... Ama yönetimsel niteliği daha fazladır.

Şimdi bu bilgi ışığında diğer bir savı inceleyelim. Denir ki, kalkınıyorlar, ama neler çekiyorlar? Çeken insan vaktinden önce ölür. Bu da "ömür uzunluğu" istatistiklerine yansır. Gene Dünya Bankası verilerine göre ortalama ömür uzunlukları bazı ülkelerde şöyle:

Türkiye	61 yaş
Cezayir	56 yaş
Yunanistan	73 yaş
B.Amerika	73 yaş
Çin Halk Cum.	64 yaş
Arnavutluk	70 yaş
Sovyetler Birliği	70 yaş
Bulgaristan	72 yaş
D.Almanya	73 yaş

Görüldüğü gibi ortalama yaşama yılı sosyalist ülkelerde, diğer ülkelere göre daha kısa değil. Hele Sovyetler Birliği, Demokratik Alman Cumhuriyeti ve Bulgaristan'da epeyce uzun.

Kültür düzeyinde de durum buna benzer. Okuma yazma çağında olup da okuma yazma bilen insan oranı yine Dünya Bankasınca verilmiş ve şöyle:

Türkiye	yüzde 60
Jamaika	yüzde 86
Uruguay	yüzde 94
İsrail	yüzde 88 (göklere çıkarılır)
Fransa	yüzde 99
B.Amerika	yüzde 99
Bulgaristan	yüzde 100
Sovyetler Birliği	yüzde 99
Polonya	yüzde 98
Romanya	yüzde 98
Avustralya	yüzde 100

Görüldüğü gibi sosyalist ülkeler, ekonomilerini kalkındırmakla kalmıyorlar. Bizde okuma yazma oranı yüzde 60'dır. Komşumuz Bulgaristan'da yüzde 100'dür. Romanya'da yüzde 98'dir...

Sonra öyle bir kalkınma olabilir ki, geleceği yoktur. Böyle durumlar olmuştur yakın ekonomi tarihinde. Örneğin bizim kalkınma hızımız 1978—1979'da birey başına gelir eksilişine dönmüştür. Brezilya ve Kore'nin hızlı gibi, sağlam gibi görünen gelişme hızları negatife dönüşmüştür. Oysa sosyalist ülkelerde böyle bir durum da yoktur. 1977'ye kadar enflasyon denen olayı tatmamıştır Avrupa'nın sosyalist ülkeleri. 1945'de yüzde 81 olan Bulgaristan kırsal nüfusu 1977'de yüzde 20'ye düşmüştür. Yüksek kırsal nüfusa sahip Romanya'da bile tarımsal üretimin toplam gayri safi hasılaya oranı yüzde 31'dir. (Türkiye'de yüzde 28). Verimliliği su götüren hizmetler sektörünün milli gelirdeki payı Romanya'da yüzde 16, Birleşik Amerika'da yüzde 63 (yanlış okumadınız yüzde altmış üç), Türkiye'de yüzde 47'dir. Yani rakam yapısı sağlam olan gine sosyalist ülkelerdir.

GÜNÜN GÖZLEMİ

İntikam Tugayı

Turhan TEMUÇİN

AP iktidarının özellikle belli bakanlıkları bir intikam tugayı gibi çalışıyor. 11'ler hareketi ile AP'nin iktidardan düşüşünü bir türlü içine sindiremeyenler, şimdilerde yeniden iktidar olunca tüm öfkelerini çalışanlardan, işçilerden, emekçilerden bir intikam tugayı gibi alıyorlar. Sağın işlediği cinayetleri ve eşkiyalığı, sağın yarattığı terörü bir intikam tugayının gönül rahatlığı içinde hem de "OH" çekerek izliyorlar.

Milli Eğitim Bakanlığına, artık yalnız çalışanların, ya da iş izleyenlerin değil, parlamenterlerin bile girmesi olası değil. Geçen hafta CHP Milletvekili Mustafa Şentürk içerden çıkabilmek için silah çekmek zorunluluğunda kaldı. Ondan üç gün önce de koridorlarda iki delikanlı solcu diye bıçaklanmış, bir genç kız da üçüncü kat penceresinden atılarak eli, kolu kırılmıştı. Her katta Erzurum'dan getirilmiş militanlar, Pol-Bir'li polislerin desteğinde bir intikam tugayı pervasızlığı ile kandöküyorlar. Hiç kimse de tıs yok. Bakanmı ne yapıyor? Ne yapacak? Oğlu Rağıp Fersoy'un THY'ndeki kadrosunun A-9 dan A-3'e çıkarmakla uğraşıyor.

Ankara Emniyet Müdürü Reşat Akkaya yaptığı işlemlerden ötürü sıkı yönetim komutanının bile dikkatini çekti. Adam, Ankara'nın yüzakı olmuş 1. ve 2. Şube memurlarını, amirlerini bir çırpıda değiştirmeğe kalktı. Suçları özellikle siyasi cinayetleri aydınlatmaktı bu kişilerin. Ama sağ cinayetleri de elbette ki. İntikam tugayı temsilcisi gibi davranan emniyet müdürü bunun intikamını almak istedi. Tüm 1. ve 2. Şube çalışanlarını sürerek. Oysa Ahmetler semtinde sağ terör kol geziyor, sağ sloganlar duvarlara göbek havası oynuyarak yazılıyordu. Emniyet müdürü bundan hiç rahatsız olmuyordu da, canileri yakalayan kadrosunu temizlemekle uğraşıyordu.

Kayseri'de Tıp Fakültesi'ne ait minibüsü kurşunlayan kişinin adı bir grup genç doktorca emniyet müdürüne verildi. O emniyet müdürü hala olda oturuyor ve o katil de hala serbest geziyor.

Gümrük Bakanlığı baskını intikam tugayı anlayışını iyice sergiledi. Koca bakan baskının sol gruplar tarafından yapıldığını söylerken, sıkıyönetim komutanlığı baskının sağ gruplar tarafından yapıldığını açıkladı. Hem militanlarına baskın yaptıracaksın, hem de suçu karşı olduğun, temizlemek istediğin çalışanlarının üzerine atacaksın.

Şimdi son oyun çiftlik bira fabrikası üzerindedir. Bira fabrikasının müdürü Ziraat Yüksek Mühendisi ve dalında uzman Mustafa Berk'di. 1961'den beri Tekel'de çalışan Berk Ankara viskisi yapımını gerçekleştirmiş kişidir. Mustafa Berk'in muavini de gene CHP iktidari döneminde ataması yapılmış Kerim Yanık'tır. Bu Yanık, anlaşılan yanıklığının acısını Berk'e muavinlik yaptığı dönemde alamamış olacak ki, intikam tugayı anlayışı başlar başlamaz gönderilen müfettişe müdürü hakkında bir güzel döşendi. 25.12.1979 tarihli ifadesinde Kerim Yanık 1978 yılından beri muavini olarak çalıştığı Mustafa Berk hakkında neler söylemedi ki! Müfettiş Nizamettin Demirkol'a verdiği ifadenin sonu şöyle bitiyordu: Şurasını tecrübelerime dayanarak samimiyetle söyliyeyim ki Fabrika Müdürü Mustafa Berk'in buradan gitmesi adeta gereklidir!

Bu ifade ürezine Fabrika müdürü Mustafa Berk fabrikadan adeta gitti! Önce Yozgat'a oradan da uzmanlık dalı ile hiçbir ilişkisi olmayan İstanbul'daki bir işyerine.

Peşinden de yasal hakları için mücadele eden işçilerden 25'i tutuklandı, işten atıldı.

Mustafa Berk'e adeta muavinlik yapan Kerim Yanık bir yıl müdürünün tüm sorumluluklarına katıldıktan sonra, birdenbire, bir gece ansızın yapılanların yanlış olduğunu anladı müfettiş karşısında içini döktü, müdürünü sürdürdü, böylece bira fabrikası da kurtuldu, işçilerin sorunları da çözüldü, Tekel İdaresi de rahatladı, piyasada sigara, içki bollaştı ama en önemlisi hiç kuşkusuz ki Sayın Kerim Yanık'ın da birdenbire müdür kadrosu ile ve adeta müdür olarak Karaman'a atanması oldu.

İntikam tugayı bir mevzii daha ele geçirmişti böylece.

İlkokul çocuklarını, ebeyi, bebeyi tutuklatan intikam anlayışı devletin memurunu işte bu yöntemlerle yerinden söküyor ve sonra komutanların uyarı mektuplarında bu insafsız atamalara değinilince "mektup bana ait değil" diyebiliyordu. Tabii mektup onlara ait değil, mektup karısı Ankara'da çalışan, oğlu Sivas'a sürülen, kendisi adeta İstanbul'a gönderilen Mustafa Berk'e ait.

Ne diyordu ölümsüz ozan Pablo Neruda?

Bebekleri öldürmek için,
Göğün yücesinden geldiler,
...Çocuk kanları, ceddelerden
aktı tıpış tıpış,
Çocuksu çocuksu
.. Gel de gör:
Caddeler kan revan
Gel de gör
Caddeler kan-revan.

Daha düne kadar "işkence" diye bağıranlar şimdi bir Hüseyin Karakaş'ın, bir Necdet Bozkurt'un gazetelerde çarşaf çarşaf çıkan işkence öyküleri karşısında suspus olmuş oturuyorlar, bir intikam tugayı gibi.

TÖB-DER üyesi bir öğretmen silahlı saldırıya uğradı

Cebeci'de evinin önünden üç kişi tarafından kaçırılmak istenen TÖB — DER Üyesi Kemal Yıldırım adlı bir devrimci öğretmen, direnmesi üzerine kurşunlanarak ağır şekilde yaralandı. Kemal Yıldırım'ın "K. Maraş faşist katliamını" protesto eylemlerine katıldığı gerekçesiyle açığa alınan öğretmenlerden olduğu bildirildi. Hastaneye kaldırılan devrimci öğretmenin sağlık durumunun ciddi olduğu öğrenildi.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1. Numaralı Askeri Mahkemesi'nde yargılanan ODTÜ öğrencisi Murat Cankoçak'ın ömürboyu hapis cezasına çarptırılmasına ilişkin kararın gerekçeleri açıklandı. Gerekçede "Devrimci Yol" yanlısı olan Cankoçak'ın 6 arkadaşı ile birlikte, Şentepe Kayalar Mahallesi'nde "Faşizme Karşı Direniş Komiteleri" oluşturdukları öne sürüldü.

İlahiyat Fakültesi'nde meydana gelen olaylarla ilgili olarak gözaltına alınan 78 öğrenci Sıkıyönetim Komutanlığı'na gönderildi. Öte yandan Milli Eğitim Bakanlığı önünde gösteri yaptıkları iddiası ile gözaltına alınan 68 öğrenci velisi de Sıkıyönetim Komutanlığı'na sevkedildi.

●

ANKARA DA ÖLDÜRÜLEN İKİ DEVRİMCİNİN DEV—GÖR YANLISI OLDUĞU BİLDİRİLDİ.

Ankara'da Altmışevler'de öldürülen Sabit Torun ve Erzurum Mahallesi'nde öldürülen Emin Arslan adlı devrimcilerin DEV—GÖR yanlısı oldukları bildirildi. DEV—GÖR ve DEV—LİS yetkilileri tarafından yapılan açıklamada, faşistlerin saldırıları sırasında Recai Pasin'in de ağır yaralandığı belirtildi ve "üyelerimize yönelen faşist saldırılar karşısında emekçi halkımızın yanında mücadelemize yılmadan devam edeceğiz" denildi.

●

İRAN'LI ÖĞRENCİLERİN SORGULARI DEVAM EDİYOR.

İran'ın Ankara Büyükelçiliği'ni işgal eden 42 İran'lı öğrencinin sorgulamasının hala devam ettiği bildirildi. Bilindiği gibi İran'lı öğrenciler, Büyükelçiliği işgal etmiş ve İstanbul'da tutuklanan arkadaşlarının serbest bırakılmalarını istemişlerdi.

İranlı öğrenciler dün yaptıkları yazılı açıklamada, İstanbul Konsolosluğu ve Ankara'daki Büyükelçilik'te giriştikleri eylemin abartıldığını, bir işgalmiş gibi yansıtıldığını belirttiler.

Elçilik, konsolosluk ve temsilciliklerin CİA ve Savak ajanlarından temizlenmesini isteyen öğrenciler, açıklamalarında şöyle dediler:

"İstanbul'daki Konsolosluk ve Ankara'daki Büyükelçilik'te meydana gelen olaylar basına abartılarak ve "işgal" şeklinde yorumlanarak yansıtılmıştır. Türkiye'de bulunan öğrenciler olarak:

Savak'tan burs alan "öğrencilerin" burslarının yeniden verilmemesi, banka havalelerinin ödenmesinde kolaylık sağlanması, elçilik, konsolusluk ve temsilciliklerin CİA ve Savak ajanlarından temizlenmesi, yine CİA ve Savak'a ait önemli belgelerin dünya kamuoyuna açıklanması, İran'daki ABD büyükelçiliğinde halen devam etmekte olan antiemperyalist eylemin desteklenmesini sağlamak için yapılan bu girişimlerin Türkiye halkı ve kamuoyu tarafından doğru ve olumlu karşılanacağına inanıyor ve basından bu girişimleri gerçek nedenleriyle yansıtmasını bekliyoruz."

BEŞEVLER BÖLGESİNDEKİ OKULLARDA OKUYAN DEVRİMCİ ÖĞRENCİLERİN OKULA TOPLUCA GİTMELERİNİN ENGELLENDİĞİ BİLDİRİLDİ

Beşevler bölgesinde bulunan yüksek okullarda okuyan öğrencilerin can güvenlikleri olmadığı için okula topluca gittikleri, Demirel hükümetinin kurulmasından sonra toplu gidişlerin engellendiği bildirildi.

Yüksek Teknik Öğretmen Okulu, Endüstriyel Sanatlar Yüksek Okulu, AİTİA—Anadolu Eczacılık Yüksek Okulu, ve Erkek Sanat Yüksek Okulu öğrenci Dernekleri adına dün yapılan yazılı açıklamada, güvenlik kuvvetlerinin kitleyi dağıtarak parça parça okula göndermek için baskı yaptığı belirtilerek durum protesto edildi. Açıklamada okullara topluca giden faşistlere ses çıkarılmadığı bildirildi.

Akdere Caddesi Zeki Doğan Mahallesi 1072 nolu evin önünde önceki gün saat 19.10 sıralarında meydana gelen olayda silahlı saldırıya uğrayan Kadir İlgin olay yerinde öldü. Aynı saldırıda ağır yaralanan Tuncay Erdoğmuş Tıp Fakültesi Hastanesine kaldırıldı.

Kadir İlgin ve Tuncay Erdoğmuş'un sağ eğilimli oldukları öğrenildi.

Olaydan sonra 4 kişi yaralandı.

●

KIRIKKALE'DE BİR KUYUMCU SOYULDU

İstanbul Caddesi'ndeki bir kuyumcuya gelen silahlı üç kişi 750 bin TL. değerindeki mücevheratı alarak kaçtılar.

●

ORDU'DA FAŞİSTLER İKİ DEVRİMCİYİ YARALADI

Ordu Kasaba Meydanı'nda faşistler Recep Yalçın ve Uğur Çiçek adlı devrimcilere silah ve bıçakla saldırarak yaraladılar. Saldırıda Recep Yalçın'ın kurşunlar, Uğur Çiçek'in ise bıçakla yaralandığı bildirildi. Silahlı faşistlerin olay yerinden kaçarken çevreye rastgele ateş ettikleri ve Ahmet Ali Sedef adlı halktan bir kişiyi de yaraladıkları öğrenildi. Saldırganlardan Muammer Öner, Zekai Yaslı, Vahit Uysal ve Muharrem Yaylak'ın yakalanarak gözaltına alındıkları bildirildi.

●

ERZURUM'DA BAĞ—KUR'DA ÇALIŞAN BİR MEMUR SİLAHLI SALDIRIYA UĞRADI

BAĞ—KUR'da çalıştığı bildirilen Metin Eyüpoğlu adlı bir kişi evine giderken uğradığı silahlı saldırı sonunda ağır yaralandı.

●

MECİDİYEKÖY'DE BİR BAKKAL ÖLDÜRÜLDÜ.

Mecidiyeköy'de kimliği belirsiz kişilerin saldırısı sonucu Bekir Kargın adlı bir bakkal öldürüldü.

Olayla ilgili soruşturma sürüyor.

Silahtarağa dolmuş durağında silahlı saldırıya uğrayan İsmail Savaş adlı bir genç ağır şekilde yaralandı. Yaralı İlkyardım Hastanesi'nde tedavi altına alındı.

Beyazıt Postane Sokağı'nda bulunan Leader Fabrikası'na giren 3 kişi burada 150 bin TL'lik bir soygunu gerçekleştirirken, diğer 2 kişi de fabrikanın karşısında bulunan Akın Ticaret'ten 66 bin TL. alarak kaçtılar. Her iki soygunla ilgili soruşturmanın birlikte yürütüldüğü bildirildi.

10 banka şubesine patlayıcı madde atıldı ve pankartlar asıldı. Gaziosmanpaşa Yapı ve Kredi Bankası, Cevizli Garanti Bankası, Beşyüzevler Ziraat Bankası, Hasköy İş Bankası ve Akbank, Yıldırım Mahallesi Yapı ve Kredi Bankası, Pendik Akbank, Ordu Caddesi Yapı ve Kredi Bankası şubelerine atılan patlayıcı maddelerin hasara yolaçtığı bildirildi. Olayları THKP—C'nin üstlendiği, olay yerinde bırakılan pankartlarda, "ABD ile ikili anlaşmalara hayır", NATO emperyalizmin vurucu gücüdür" ve "Her şey THKP—C için" yazıldığı öne sürüldü.

Öğrenim özgürlüğünü engellediği ve devlet malına zarar verdiği iddiaları ile yargılanan devrimci öğrenci Serpil Zorbozan İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi'nce iki yıl altı ay hapis cezasına çarptırıldı. Aynı davada yargılanan Enver Özbörler ise kanıt yetersizliği nedeni ile serbest bırakıldı.

Gaziosmanpaşa'da Bağlar Caddesi'nde güvenlik kuvvetleri ile silahlı çatışmaya girdiği öne sürülen 4 kişiden Şenel İskender'in öldüğü, üç arkadaşının ise kaçtığı bildirildi.

Osmanlı Bankası Laleli Şubesi'ne "Yaşasın Tekel İşçilerinin Direnişi" yazılı "Devrimci Yol" imzalı pankart asıldı. Pankart daha sonra güvenlik kuvvetleri tarafından indirildi.

Aksaray Valide Camii Sokağı'nda bulunan DİSK'e bağlı Devrimci Sağlık-İş Sendikası Genel Merkezi'ne faşistler tarafından patlayıcı madde atıldı. Patlamada ölen ya da yaralanan olmadı. Tahrip gücü yüksek olduğu bildirilen patlamanın binada ve çevrede geniş çapta hasara yolaçtığı bildirildi.

●

DİYARBAKIR'DA BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Tıp Fakültesi Numune Hastanesi önünde Mardin'in Cizre ilçesinden olduğu bildirilen Ahmet Togay adlı bir genç öldürüldü.

●

VAN'DA DDKD GENEL BAŞKANI TUTUKLANDI

Van'da Devrimci Demokratik Kültür Derneği (DDKD) Genel Başkanı Şakir Tutal ile derneğin on üyesi gözaltına alındı.

●

BULDAN'DA 11 DEVRİMCİ GÖZALTINA ALINDI

Buldan'da "Buldan faşistlere mezar olacak" şeklinde slogan atan devrimcilerle, faşistler arasında çıkan çatışmada 1 kişi yaralandı, 11 devrimci gözaltına alındı.

●

AFYON'DA SAĞ GÖRÜŞLÜ BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ BİR DEVRİMCİ DE YARALANDI

Kurtuluş Caddesi'nde çıkan silahlı çatışmada sağ görüşlü olduğu bildirilen Necmi Bilgin'in öldürüldüğü, Aydın Uğur adlı bir devrimcinin ise yaralandığı bildrildi.

●

İZMİR'DE İŞÇİLER TEK GIDA—İŞ ŞUBESİNİ BİR SÜRE İŞGAL ETTİ

İzmir Tekel işçileri Tek Gıda-İş Sendikası'nın Ege Bölgesi Merkez Şubesi'ni bir süre işgal ederek, faşistler tarafından İstanbul'da öldürülen Tekel işçisi Sabahattin Çakmak için saygı duruşunda bulundular. Ayrıca işçiler işgal sırasında İstanbul'daki 10 bin Tekel işçisinin sürdürdüğü direnişi desteklediklerini açıkladılar.

●

KONYA SELÇUK ÜNİVERSİTESİ FEN FAKÜLTESİ GENEL SEKRETERİNİN ARABASINA PATLAYICI MADDE ATILDI

Konya Selçuk Üniversitesi Fen Fakültesi Genel Sekreteri Lütfü Güller'in evinin önünde duran arabasına patlayıcı madde atıldı. Patlamada ölen ya da yaralanan olmadığı, maddi hasar meydana geldiği bildirildi.

İller Bankası'nda çalışan 60 kişinin yerleri değiştirildi

ANKARA (DEMOKRAT)

İller Bankasında Yardımcı hizmetlerde çalışan 60 kişinin yerleri değiştirildi. Yerleri değiştirilen memurların taşraya sürülmekle tehdit edildikleri bildirildi.

Beluciler, Pakistan yönetimi için büyük bir sorun oluşturuyor

PAKİSTAN'DAKİ BELUCİLER, 1973-1977 YILLARI ARASINDA BAŞARISIZLIKLA SONUÇLANAN BİR GERİLLA SAVAŞI YÜRÜTTÜLER

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Pakistan yönetimi, kendisini ABD'nin üvey çocuğu olarak niteliyor. Çünkü, 1965 Hint-Pakistan savaşından sonra ABD bu ülkeye silah ambargosu koymuştu. Daha sonra, Pakistan nükleer silahlar geliştirmeye başlayınca, ABD tüm ekonomik yardımını da kesmişti. Ancak, Sovyetlerin Afganistan'a müdahalesinden sonra, ABD emperyalizmi için Pakistan büyük bir önem kazandı. Hatta tüm Batı dünyası, Butto'yu idam ettirdiği için Ziya Ül Hak rejimine karşı nasıl sert tavır aldığını bile unuttu.

Şimdi ABD bu ülkeye askeri ve ekonomik yardım yapmayı planlıyor. Ancak, Pakistan, bu yardımı son derece az buluyor. Aslında Pakistan'ın, bir Sovyet müdahalesinden korktuğu yolunda çıkan haberler doğru değil.

Pakistan rejiminin asıl korktuğu nokta, kendi toprakları içindeki ulusal çelişkilerin büyümesi. Bu nedenle, Amerikan askeri yardımına, Sovyetlere karşı kullanmak için değil, aynı zamanda, ülke içindeki çelişkileri de bastırmak için gereksinim duyuyor.

Pakistan'ın Afgan sınırındaki eyaletlerinde, Afgan direnişçi gerillalarının kampları bulunuyor. Bu kamplarda gerillalar, yiyecek, silah ve her türlü destek buluyorlar.

Le Nouvel Observateur adlı liberal Fransız dergisinin bir muhabiri, bu gerillalarla yaptığı konuşmaları şöyle aktarıyor

"Gerillalar, şöyle diyorlardı: "Hükümetin adamları -1978 darbesinden sonra iktidara gelen rejimin yöneticileri kastediliyor- geldiler ve bize herkesin belli ölçüde eşit toprağı olması gerektiğini söylediler. Han'ımız -Afganistan'daki aşiret reisi- buna karşı çıkınca, onu tutukladılar. Bizim toprağımız yok 'Han'ımızın toprağı var. Çünkü hanın toprağını bizim almamız, İslamiyete aykırıdır"

Pakistan'ın kuzeyinde yaşayan, Paktan aşiretine mensup topluluklar, Afganlı direnişçileri içtenlikle karşılayıp, onlara yardım ediyorlar. Bunun nedeni, bu direnişçilerin de kendileriyle aynı aşiretten oluşu. Ancak, daha güneyde yaşayan Beluciler için aynı şey söylenemez. Onlar, Afganlı direnişçilerden hiç hoşlanmıyorlar. Hatta, bu bölgede, Beluciler Afgan göçmen gerillalarına karşı birçok kez gösteriler düzenlediler. Hükümet de, gerilla kamplarını kentlerden uzaklaştırmak zorunda kaldı. Pakistan'ın üç eyaleti, Belucistan, Paktanların yaşadığı Kuzey-Batı eyaleti ve Sind eyaleti daima merkezi hükümet tarafından ezilmiştir. Belucistan eyaleti şu anda Pakistan ordusu tarafından işgal edilmiş durumda bulunuyor.

Ziya Ül Hak yönetimi öteden beri Afganistan'da yaşayan Belucilere özerklik tanınırsa, kendi ülkesindeki Belucilerin de aynı isteğe 'kapılabileceklerini' düşünerek korkmuştu. Zilya Ül Hak'ın Afganistan'daki Taraki, Amin ve Karmal yönetimlerine bu kadar düşman olmasının nedenlerinden biri de bu.

Ziya-Ül-Hak

Pakistan'da yaşayan Belucilerin ayaklanmalarından korkan merkezi hükümet burada sürekli askeri birlikler bulunduruyor.

Pakistan Belucileri Muhalefet Partisi -sosyalist eğilimli bir örgüt- sözcülerinden biri, Pakistan Belucistan'ı hakkında şunları söylüyor: "Belucistan, Pakistan'ın en zengin, ama aynı zamanda en az geliştirilmiş, en geri bıraktırılmış bölgesidir. Tüm ülkeye doğal gazı ve komürü biz sağlıyoruz. Aynı zamanda, geniş uranyum ve bakır kaynaklarımız var. Ama okul eksikliği nedeniyle bölgemizde % 11 oranındaki kişiler okuma yazma biliyor. Halbuki tüm ülkede okuma yazma bilenlerin oranı% 23 civarında. Endüstriye gelince Belucistan'da bugüne kadar yalnızca bir tek fabrika kurulmuştur. Zaten, hiçbir alt yapı tesisi bulunmayan Belucistan'da sanayi nasıl geliştirilebilir?"

Pakistan Belucileri özerklik istiyorlar. 1973-1977 yılları arasında Beluciler bir gerilla savaşı yürütmüşlerdi. Ancak bu savaş, Butto yönetimi tarafından ezilmişti. Şimdi, Ziya Ül Hak rejimi altında bölgede yüzeysel ve yapay bir sakinlik görülüyor. Ancak Pakistan diktası, bunun yalnızca bir görünüm olduğunu, bölgenin içten içe kaynadığını biliyor.

Beluciler, İran, Umman, Pakistan ve Afganistan'da yaşayan dünyanın en yoksul aşiretlerinden biri. Topluluğun liderlerine 'serdar' deniliyor. Pakistan'daki Beluci Serdarları, sol eğilimli görüşlere sahip ve öteden beri, Pakistan merkezi rejimine karşı direnişi sürdürüyorlar. Bu serdarlar arasına en ünlüleri Meri Mengal ve Bijenz Ancak İran'daki Beluciler Pakistan'dakiler kadar örgütlü değiller.

Yine de Belucilerin özerklik istemleri İslamabad ve Tahran merkezi hükümetleri tarafından endişeyle izleniyor.

Pakistan'daki Beluciler

Mısır ve İsrail olimpiyatları boykot etme eğiliminde

AJANSLAR

Bilindiği üzere, Sovyetlerin Afganistan a müdahalesinin hemen ardından aralarında ABD Başkanı Jimmy Carter'in de bulunduğu bir çok devlet başkanı bu yıl içinde Moskova'da yapılacak Olimpiyat oyunlarını boykot etmeyi önerdi.

Mısır'da yayınlanan El Ahram gazetesi önceki günkü sayısında, ABD Başkanı Jimmy Carter'in Moskova Olimpiyatlarının boykot edilmesine ilişkin kararını desteklediğini açıkladı.

Mısır hükümetinin kontrolü altında olan gazete, "Moskova işlediği cürmün bedelinin ne derece pahalı olduğunu anlamalıdır" diyor.

Mısır hükümeti resmi görüşünü açıklarken, Moskova Olimpiyatlarına katılmayı Sovyet birliklerinin Afganistan'dan çekilmesi şartına bağlamıştı.

El Ahram, yazısında, "Olimpiyat Oyunlarını düzenleme şerefi, insan haklarını çiğneyenlere bırakılmamalıdır", demektedir.

İsrail'de ise boykot tutumunun benimsenmesi zaman almaktadır. Amerika Birleşik Devletleri'nin İsrail büyükelçisi Samuel Lewis, Moskova Olimpiyatlarının boykot edilmesine destek sağlamak amacıyla, önceki gün, İsrail Başbakanı Menahem Begin ile görüştü.

Büyükelçi bu görüşmeden sonra, "İsrail Başbakanının Moskova Olimpiyatlarının boykot edilmesine katılmayı düşünebileceğini, ancak bu konuda kararın İsrail Olimpiyat Komitesine ait olduğunu söylediğini" belirtti.

Korsika'daki son olaylar adanın bağımsızlık tartışmasını hızlandırdı

Korsika'daki özgürlük isteyen gösteriler: "Artık Fransa'nın turizm bölgesi olmaktan kurtulmak istiyoruz"

Korsika'daki son olaylar üzerine bir grup Fransız aydını şöyle bir bildiri yayınladılar:

"Aleria olayından dört yıl sonra, Korsika'da yine kan aktı. Üstelik bu trajediye yol açan neden, Fransız Milliyeteçiliğinin ve onun devlet aygıtının duvarına çarpan Korsikalıların endişesidir. Böylece Korsika'lılar, rehine olmak gibi bir çıkmaza sapıyorlar

"Korsika'da milli bilincin uyanışı, ekonomik darboğazın ortaya çıkışıyla gerçekleşmiş olsa da, geleneksel Fransız merkezciliğinin yok etmeye çalıştığı bu bilincin kökenlerinde, meşru bir tarihi ve kültürel kişilik duygusu yatar.

"Bu duyguya iktidarın verdiği cevap, kayıtsızlık, horgörme ve polisiye önlemleri artırma oldu. Dışardan devlet desteği ve krediyle bir halkın ortadan kaldırılabileceğini ispatlamaya çalıştı. Kredi, kalkınma için gereklidir, ancak temel sorun, Korsikalıların kendi maddi yaşamlarının ve kollektif kişiliklerinin yöneticisi olma sorunu çözülmedikçe sorun halledilemez. İktidarsa, velayeti güçlendirici önlemler almakta ve Korsika toplumunu kendi toprakları üzerinden silmeyi amaçlamaktadır.

"Bu şoven tutum son olarak, kırkyedi militanın olağanüstü mahkeme tarafından sanık olarak yargılanmak üzere tutuklanması gibi bir beceriksizliğe vardı. Oysa böyle bir dava, olsa olsa Korsika davasına dönüşür ve Korsikalıların dayanışmasını artırır. İspanya, Bask'a ve Katalonya'ya özerklik tanırken, Fransa'nın hâlâ kendi yurtaşlarına, ayrı bir kişilik geliştirme hakkını yasaklaması merak konusu olmaktadır. Neden gerici şoven bir ideolojiye bağlı kalınarak, Korsikalıların da bir Fransız yurttaşı olmakla beraber aynı zamanda Korsikalı kalma hakları gaspedilmektedir?

"Aşağıda imzası bulunan Fransız yurttaşı aydınlar, halkların kişilik haklarının tanıdığı bir demokrasi uğruna verilen savaşta Korsika halkıyla dayanışma içinde olduklarını bildirir, Fransa'da demokrasinin yeniden doğuşunun, özerklik tanımak yolunda bir çözüm sonucu gerçekleşebileceğini savunuyorlar"

ÇALIŞKANLAR MAHALLESİ HALKI BASKI VE ZULMÜ ANLATIYOR

Röportaj: Mehmet GENÇ

"İşkence feryatlarını duymayalım diye radyoyu sonuna kadar açıyorlardı"

77 Hanelik Çalışkanlar Mahallesinden üst üste sürdürülen operasyonlar sonucu gözaltına alınan 118 kişiden içerde sadece 15 kişi kalmış. Mahalle halkı, içerde tutulanların özellikle gençlerden seçildiğini ve hayatlarından endişe ettiklerini söylüyorlar. Göz altında tutulan 15 kişiden 4'ünün bayan olduğunu belirtiyorlar.

Gözaltından yeni bırakılan bir genç arkadaşla konuşuyoruz. Kız kardeşi ile birlikte alınmışlar gözaltına. Sonra birlikte bırakmışlar. Genç arkadaş, kendine işkence yapıldığını, hastane hastane dolaştığı halde rapor alamadığını söylüyor ve şunları anlatıyor:

"Bizi sorguya çekenler, bizim kurtarılmış bölgelerde oturduğumuzu söylüyorlardı. Biz de, efendim kurtarılmışsa kimden kurtarılmış bu bölge?... Diye karşılık verdik... Aslında yapılanlarla amaçlanan bir katliamdı. Her şey önceden planlanmıştı. Kitleleri sokağa dökmek ve ondan sonra da taramak...

İçerde asker koluma girdi götürdü. Sanıyorum gittiğimiz yer çamaşırhane idi. Gitmeden önce gözlerimizi kapadılar. İçeri girdiğimde nereden geldiğini bilemediğim bir darbe yedim Ondan sonra çökerttiler ve sırtımıza binerek dolandırdılar. Sanırım ranza gibi tahta olduğunu anlayabildiğim bir yere bağladılar, çoraplarımı çıkararak "bak ayağına asit döküyorum, yakacağım" dedi biri. Suyu döktü, ondan sonra da copladı... Konuşanlardan birinin sesi kalın, tok, diğerininki ise ince idi... Daha sonra cereyan verdiler. 20'den fazla cereyan verdiler. Bu arada benim kardeşimle birlikte bir evi bombaladığımı, kasabı bombaladığımı, camları kırdığımı, Bakkal Memed'in evini taşladığımı iddia ediyorlardı. Bağırdığım zaman ağzıma cop sokuyorlardı...

Genç arkadaşımızın yüzü sapsarıydı. Konuşmasına biraz ara vererek durdu, bir sigara istedi. Etraftakiler, sessizce konuşmalarımızı izliyorlardı. Sonra, "Bu anlattıklarımı aynen yazın lütfen. Hepsi doğru ve hepsi yaşandı" dedi. Ve ekledi, "Fazlası yok, noksanı var. Yazdığınıza yalan diyen olursa, gelsinler bana sorsunlar..."

Elimizden geldiğince, anlattıklarının hepsini yayınlamaya çalışacağımıza söz verdik. O da devam etti, konuşmasına:

"Ceryan verdiklerinde bağırıyordum. Elimde değildi bu. Bir ara, bu dedikleri olayların olduğu sırada işyerimde olduğumu, gerek arkadaşlarım gerekse amirlerim aracılığıyla ispat edebileceğimi söyledim. Artık bende hayır kalmayınca, işkence edenlerden biri, "yahu sana iftira etmişler Boşu boşuna dövdük" dedi, gönlümü almak istercesine...

Bizi bir ara askerlerin banyo yaptığı hamam gibi, çok soğuk bir yere kapattılar... Arkadaşlarımızın feryatlarını duyuyorduk. Bizim sesleri duyduğumuzu anlayınca radyoyu sonuna kadar açtılar... Bizi dışarı çıkarttıklarında bir ara kardeşimi gördüm. O da içerde işkenceye tutulanlardan. İşkencelere artık dayanamadığını, üzerine yıkılmak istenen bombalama ve bağış toplama suçlarını kabul edeceğini söyledi... Şimdi hala içer de olanlara kimbilir neler yapıyorlardır..."

İKİ YAŞINDAKİ GÜLÜMSER'İN YÜZÜ MOSMORDU...

Baskıya ve zulme uğrayanların içinde 2 yaşındaki Gülümser de var. Gülümser şimdi ağır hasta. Alnında tekme izleri, evinde yatıyor. Gülümser'in anası Makbule, çocuğunun tekmelendiğine mi üzülsün, kocasının içeri alındığına mı?... Makbule'nin kocası da içeri alınanlardan. Dar gelirli bir emekçi...

Makbule'yi tutmuş polisler, yatırmışlar herkes gibi çamurun ve karın üstüne. Kucağındaki ufak Gülümser, bir şey anlayamadan bakmış kocaman kocaman tüfekli adamlara, Ne yapıldığından habersiz Gülümser henüz konuşmasını bile bilmiyor. Bir ara, iki tekme inmiş Gülümser'in yüzüne, Gülümser hıçkınklara boğulmuş, mosmor olmuş. Öfkeli bir ses gürlemiş anasına, "Komünist yetiştirme orospuuu... Doğru insan yetiştir..." Anasını cezalandırmak için Gülümser'i tekmelemişler. Gözleri dolan Gülümser'in anası güç bir şekilde şunları anlatıyor:

"Sarışın, ince uzun boylu, kahverengi paltolu bir sivil polisti bebeğimi tekmeleyen... Baskın sırasında elektrikleri kestikleri için daha fazla bir şey göremedim... Kusura bakmayın konuşamıyorum. Konuşacak hal mi bıraktılar. Bize açık faşizm uyguladılar. Ama yanlarına kalmayacak bu yaptıkları... Korkmuyoruz... Beni iki saat karın üstünde bebemle birlikte tuttular. Bebemin biri de evde hasta yatıyordu. Yalvardım bırakmadılar... Ama yanlarına kalmaz bu yaptıkları...."

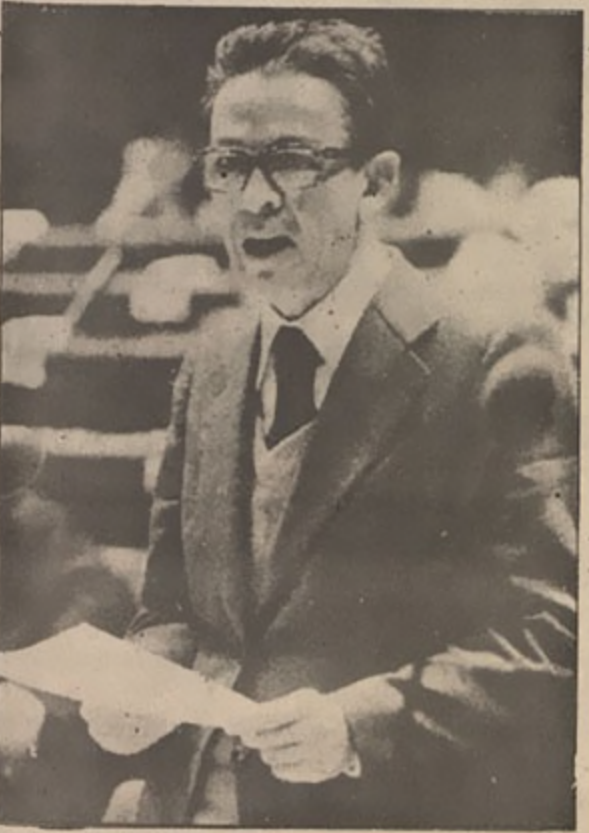
NEREYE KADAR?....

"Ama yanlarına kalmaz bu yaptıkları..."

Evet, böyle diyor, küçük Gülümser'in anası ve daha nice Gülümserlerin anası...

Baskı ve zulüm uygulayanları yer bir süre sonra.... Bu ilkenin her gün yeni bir örnekle kanıtlandığı bir çağda yaşıyoruz. Bunu hatırlatmaya gerek var mı, bu baskı ve zulmü uygulayanlara... Oysa Çalışkanlar'da yaşananlar Türkiye'de yaşananların küçük bir parçası. Üstelik de parlamentonun, hükümetin, Başbakanın bulunduğu bir ilde... Tüm etkili ve yetkili kişilerin toplandığı Başkentte...Ya Türkiye'nin uzak yörelerinde yaşananlar... Ya bizim ulaşamadıklarımız?... Oralarda ne yapılıyor?... Hangi bebeler tekmeleniyor?... Kimlerin ağzına cop sokuluyor?... Namusunu canından daha titizlikle koruyan hangi analara "orospuuu" diye bağrılıyor?... Bilemiyoruz. Ama bilin ki öğrendiğimizde biz oradayız. Halkımızın saflarında... Onlarla birlikte baskıya ve zulme karşı durmak için.

—BİTTİ—

İtalyan Komünist Partisi genel sekreteri Enrico Berlinguer

İtalyan Sosyalist Partisi Komünistlerin de katılacağı olağanüstü bir hükümet kurulmasını istedi

İtalyan Sosyalist Partisi (PSI) oldukça tartışmalı geçen merkez komitesi toplantısı sonunda Komünistleri de içeren tüm partilerin oluşturduğu bir olağanüstü hükümet kurulması için çağrıda bulundu.

Çoğunluk tarafından benimsenen bir belgede, Sosyalist Parti bugünlerde İtalya'da yürürlükte olan siyasi ittifakın kesin olarak son bulduğunu bildirerek, Francesco Cossiga'nın azınlık hükümetine verdikleri örtülü desteği çektiklerini açıkladı. Böylece, İtalyan Parlamentosunda dengeyi ellerinde bulunduran Sosyalistler, İtalya'yı yeni bir hükümet bunalımının eşiğine getirmiş oldular.

Sosyalist Parti merkez komitesinin bildirdiğine göre, Hristiyan Demokratların gelecek ay başında yapılacak Ulusal Kongresinden sonra, parti azınlık yönetimine verdiği desteği çekecek. Sosyalistler, Hristiyan Demokratların kongrelerinde, ülkeyi uzun süreli bir hükümete kavuşturmak üzere hangi siyasi formülü uygulama eğiliminde olduklarını açık bir dille belirtmek zorunda olduklarını bildirdiler. İktidardaki Hristiyan Demokratlar Komünistlerin hükümete katılmalarına ilişkin görüşmeleri sürdürmeyi red detmişti.

Eğer, Hristiyan Demokratlarla Sosyalistler bu uzlaşmaz tavırlarını sürdürürlerse, erken seçim bir kez daha tek seçenek haline gelecek, Ancak, ülkedeki tüm siyasi güçler ülkeyi yeniden bir genel seçime sokmaya hevesli olmadıklarından, iki ana parti doğrudan bir zıtlaşmayı erteleme eğilimindeler.

Rodezya'ya dönen 900 mülteci tutuklandı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İngiltere'nin denetiminde ateşkesin sağlandığı Rodezya'da, seçimler yaklaşırken siyasi arenada tartışmalar da yoğunlaşıyor. Bu arada sık sık da tutuklamalar gündeme geliyor. Son olarak da, Rodezya'nın başkenti Salisbury'de 900'ü aşkın siyah tutuklandı. İngiliz yetkililerinin bildirdiğine göre, aralarında kadınların ve çocukların da olduğu tutukluların içinde gerillaların olup olmadığı araştırılıyor.

Tutuklananların, ateşkesten sonra ülkelerine dönen ilk mülteciler olduğu bildirildi. Gerilla lideri Nkomo yanlısı oldukları açıklanan mülteciler yasadışı yollardan ülkeye dönmekle suçlanıyorlar. Sözü edilen mülteciler, Rodezya'nın ikinci büyük kenti olan Bulawayo yakınlarındaki Bostwana'da sürgünde bulunuyorlardı.

DÜNYA GÖZÜYLE

TİTO'NUN KAYBI

Türkkaya ATAÖV

Tito'nun yitirilmesi Yugoslavya halkları için büyük bir acı, haklı ve ilerici dünya değerleri için de yeri doldurulması güç bir eksikliktir. Son üç çeyrek yüzyılın olayları içinde yapıcı bir ağırlığı vardı. Yalnız Yugoslavya'nın gelişmesine değil, bağlantısızlık ve onun getirdiği yeni kavramlara damgasını vurdu. Büyük olayların tanığı olarak olağanüstü etkilendiği gibi, kendinde üstün bir maya, zor bulunur bir cevher vardı. Genç bir savaş tutsağı olarak gittiği Rusya'da 1917 Devriminin getirdiklerine tanık olmuş, Marksizmi orada öğrenmişti. Tito'yu daha o yıllarda arkadaşı olan Türk sosyalistlerinden Şükrü "Baba"dan dinlemiştim. Yıllar sonra, 1971'de Sovyet başkentine resmi ziyareti sırasında ben de oradaydım. Yavaş, hattâ tane tane konuşan, sözlerini tartan ama kararlı bir önderdi. Müthiş soğuk—kanlı görünüyordu. İkinci Cihan Savaşında Alman işgâli sırasında da "Politika" gazetesi sahibi Ribişkar'ın evinin balkonunda çalışır, Nazi motorize birlikleri sokaktan gürül gürül geçerken gelen bilgileri değerlendirir, gerekli gördüklerini yazıp kuryelerle yurdun dört—bir köşesine yollardı. Prof. Ahmet Şükrü Esmer de Tito'yu İkinci Cihan Savaşı bittikten galiba hemen sonra görmüştü. Bıraktığı etkiyi sorduğumda kısaca şöyle demişti: "Kişiliği ve tavırları Atatürk'e çok benziyor. Kararlı, güvenli, hesaplı..."

Josip Broz olarak doğan Tito bir köylünün oğluydu. Biyolojik ayıklamanın acımasız yasaları Broz ailesinin on—beş çocuğundan yedisini alıp götürmüştü. Az ürün veren otuz dönümlük toprak aileye yetmiyordu. Ekmek yerine mısır yer, koçanını el değirmeninde öğütürlerdi. Ayakkabısı olmadığından, o denli soğuk iklimlerde yaygın olan kayak kaymağa gidemezdi. Anasının işe gitmek zorunda kaldığı yıllar olurdu. Çocuk yaştayken terzi çıraklığına verdiler. Çevresi "insanı insan yapan sırtındaki urbadır" inancının etkisi altındaydı. Ama Sisak kentinde Karas Usta'nın yanına işçi girdi. Smith ve Gaspariç adlı kendinden daha bilgili iki işçi ilk öğretmenleri oldu. Doğduğu Hırvat Zagorje köyünde ekonomik ve toplumsal gelişimin ileri düzeyde oluşu bazı sorunları anlamasını kolaylaştırıyordu. Yalnız köylü değil, bir Hırvat ortamının ürünü oluşu da önemliydi. Hırvat emekçisi olduğu için, hem Alman ve Macar saldırganlarına, hem de işçi olarak sömüren sınıflara karşı savaşmak zorundaydı. Hırvat emekçisinin ikiz görevi vardı: ulusal ve toplumsal kurtuluş. Tito bu ikiz görevi farkeden bir Hırvat işçisiydi.

Ancak, işçi akımının ulusal sınırları aşan bir dayanışma anlamına da geldiğini gene bu sıralarda öğrendi. Ama Birinci Cihan Savaşı çıkmasaydı, Tito tutsak olarak kendini Rusya'da bulmasaydı ve o sırada Ekim Devrimi gözlerinin önünde yer almasaydı, belki gene de bir Tito yaratılmış olmayacaktı. Tito çağın büyük akımları içinde kendini tamamlamış, onlarla büyümüştü. Yetenekli bir köy genci, sendikalı bir işçi, Avusturya—Macaristan Krallığında bir Hırvat emekçisi, Rusya'da bir savaş tutsağı ve Ekim Devriminin bir tanığı olarak başından geçen her olaydan ders aldı.

Oysa, çıraklığının son yıllarına doğru okuma yazma öğrenmişti. Karas Usta'nın yanından ayrıldıktan sonra gittiği Triyeste'de iş bulamadıysa da, orada çalışan sınıfın kenetlenişine tanık oldu. Viyana'ya geçtiğinde işçi kulübündeki kurslara katıldı. Ve orada pekçoğunun yapmayacağını yaptı, Almanca öğrendi. Dünya savaşı patladığında, savaşa karşı olduğunu halk önünde açıkladığı için tutuklandı. Cepheye sürüldüğünde bedenini bir Çerkez mızrağı delmişti. Tutsak düşüp zindana atıldığında, Kazaklar onu otuz kırbaçla karşılamışlardı. Rusya'da tutsaklığı sırasında o halkın dilini öğrendi. Rus edebiyatına merakıda o sıralarda başlar.

Rusya'da delikanlılığı sırasında, olağanüstü ruh yapısını ortaya koyan bazı olayları, hâlâ hayatta olan eski yakın arkadaşlarından dinledim. Örneğin, bugün seksenine yaklaşmakta olan ünlü Türk sosyalisti Şükrü "Baba" Ekim Devriminin ilk yıllarında Tito'nun parti ve Komintern arkadaşıymış. Kıtlık gelip çattığı için bazı genç partilileri ürünlerini saklayan köylülerin tahılını bulup çıkarma yöntemlerini öğreten kısa bir kurstan geçirmişler. Şükrü, Tito ve bir de Rus üçlü bir grup olarak köylerden birine yollanmış. Çekiçlerle duvarlara vurup tuğlaların arasına tahıl gizlenip gizlenmediğini araştırıyorlarmış. Bir köylü evinde duvarların ardından hep tok sesler geliyor. Belli ki, duvarın içi oyularak tahıl oraya gizlenmiş. Bulup çıkarıyorlar. Ancak, Rus görevli en son kiloya kadar tüm buğdayı alıyor — aile büyüğünün bir avuç da onlara bırakmasına yalvarışı ve çoluk, çocuğun feryadından etkilenmeden. Tito kısa bir vicdan muhasebesi yapıyor ve acımasız görevliyi bir güzel hırpaladıktan sonra aileye birkaç gün yetecek buğdayı orada bıraktırıyor. Aynı Tito savaş tutsağı iken Kızıl Haç'ın yolladığı yiyecek paketlerini çalan görevliyi de şikâyet etmiş, kamp komutanının bu yüzden nefretini kazanmıştı.

Rusya'da Ekim Devrimini görmüş olan Tito Yugoslav toprağına dönmek için sabırsızlanıyordu. Ülkesine hem pınara koşan susuz biri gibi dönmek istiyor, hem de Sovyet rejiminin bazı gereksiz sertleşmeler yönünde gelişeceğini Türk arkadaşı Şükrü'ye söylüyor, onu da yurduna dönmeğe ikna etmeğe çalışıyordu. Şükrü Türkiye partisinin ileri gelen arkadaşına danıştığında, kısaca "sen bize lâzımsın" dedi. Ama çok geçmeden bunu söyleyen de, Şükrü de tutuklandı. İlki kurşuna dizildi, Şükrü nahak yere yirmi yıl hapiste kaldı. Tito'ya gelince: O da çok nazik bir dönemde kendini yurdunda buldu. Hükümet işçilere ateş açıyordu. Kitleler için büyük yoksulluk vardı. Tito'yu da acımasız yıllar bekliyordu; dört çocuğundan yalnız Zarko hayatta kaldı. 1 Mayıs gösterilerinde tutuklandı ve mahkemedeki savunması ona beş yıla patladı.

Daha önce öğrendiği Almanca ve Rusçaya hapisteyken İngilizce ve Fransızcayı ekledi. Dickens'i İngilizce, Zola'yı Fransızca, Engels'i Almanca ve Gorki'yi Rusça asıllarından okudu. Beş yıl sonra özgürlüğüne kavuştuğunda, Yugoslavya'nın bağımsızlığı tehlikedeydi. Hitler'in Yugoslavya'ya saldırdığı sırada, Tito parti içinde saygıyla anılan önderlerden olmuştu. Yugoslav halkını silahlı direnişe çağıran oydu. Yugoslav Partizanlarını bağımsız bir güç olarak o örgütledi. Parti Tito'yu başkomutanlığa getirdikten sonra işgalci Alman yetkililerinden Dr. Turner Berlin'e yolladığı raporunda şöyle diyordu: "Sovyetler'in toptan yenilgisi konusunda bir haber bile, bu eşkiyaların yenilmesini sağlamaz." Tito Sovyet Kızıl Ordu'sunun arkasında bir yedek güç değildi. Partizanların ilk silahlarını Zagreb Müzesinde görmüştüm. Parçalanmış bir Alman tüfeği kullanılır biçime sokulmuş ya da alelâde bir boru atış mekanizması eklenerek bir silâh durumuna

(Devamı 7. Sayfada)

HABERİN İÇİNDEN

Gözlerimizi mi bağlıyorlar?

(Baştarafı 1. Sayfada)

getirildiği kamuoyu tarafından bilinmektedir. Daha önemlisi, devlet daireleri faşist işgal altındaki bölgelere taşınmış, halkın dükkânı, arabası, evi tahrip edilmiş, yüzlerce insan göçe zorlanmış, bir avuç zorba kentte pervasızca saldırılara girişmiş, devleti temsil edenler ise bütün bunlara seyirci kalmakla yetinmemiş, saldırganları açıktan desteklemiştir.

Öyle bir ülkede yaşamaktayız ki, saldırganlar ortalıkta elini—kolunu sallayarak dolaşırken ve valinin namaz kıldığı caminin önünde kıyım çağrısı yapan bildiriler dağıtırken, mahalleler tutukevine çevrilirken, İçişleri Bakanı bu kentin Valisi ve Emniyet Müdürü için, "Bu insanlar vatanperver ve namuslu kişilerdir. Görevlerini tam anlamıyla yapan kişilerdir." diyebilmektedir.

Aynı İçişleri Bakanı, bir gizli emirle TARİŞ İşyerlerinde sabahın erken saatlerinde operasyon yaptırmakta, ve işçileri cop, panzer ve silahla sindirmeye çalışmaktadır. Bu haksız ve kasıtlı uygulamaya direnen işçilerin yüzlercesinin gözaltına alındığı TARİŞ baskınının Milli Güvenlik Kurulu toplantısıyla eş zamanlı oluşu dikkat çekici değil midir? Yoksa İçişleri Bakanı MGK. üyelerine kendisinin bu işleri ne denli başarılı yaptığını kanıtlamak mı istemiştir? Sabaha karşı başlatılan operasyonda polisle birlikte MHP ve ÜGD militanlarının da bulunması ve bunların işyerlerine sızdırılarak işçilere saldırtılması bir başka dikkat çekici durumdur.

Şimdi başta Başbakan ve İçişleri Bakanı olmak üzere bütün yetkili kişilere ve Anayasal Kuruluşlara sormak gerekir:

Valilerin görevi halkın huzur ve güvenini sağlamak mıdır, yoksa halkın canına, malına ve onuruna göz diken faşist canileri koruyup kollamak mıdır? Bu valiler kimin valileridir? Bu mudur hukuk devleti, bu mudur özgürlükçü demokrasi?

Görünen odur ki, bir yıl önce K.Maraş'ta yüzlerce insanın katledilmesiyle kazanılan "zafer (!)" e Hatay'da ve daha birçok yerde değişik yöntemlerle ulaşılmak istenmektedir. Böylece kent—kent, mahalle-mahalle bir avuç zorbanın bütün Türkiye'de daha kanlı bir tahakküm düzeni kurmasının hazırlıkları yapılmaktadır.

Yine görünen odur ki, bütün işyerleri ve fabrikalar, seri operasyonlarla, sokağa çıkma yasaklarıyla, gözaltına almalarla teslim alınmak istenmektidr.

Bütün bunlar ne adınadır, kimin içindir?

Yaşadığımız günleri 12 Mart öncesine benzetmek boşuna bir çaba değil midir? Bugün olup bitenler 12 Mart sonrasını kat kat aşmamış mıdır?

Baskı, kıyım, sürgün ve seri operasyonlarla bütünleşip kaynaşan faşist terörün hedefi bellidir. ABD ile yapılan anlaşmalar, baskı yasalarının meclisten çabucak geçirilmesi vb. bilenen bu hedefe ulaşma hazırlıklarının sadece birkaç örneğidir.

Bütün bunlar ve TRT'ye uygulanan sansürün gazeteleri de kapsayacak şekilde genişletilmesi milyonlarca insanın gözlerinin bağlanmasına ve olup bitenlere seyirci kalmasına yetebilir mi?

Tarih, her çeşit baskıcı yöntemin toplumları susturmaya yetmeyeceğini kanıtlayan örneklerle doludur.

politika ciddi bir iştir

Soğuktan donanlara Hazreti Ömer hikayesi...

Odun, kömür, fuel-oil ve gaz yokluğu artarak devam ederken düşen hava sıcaklıkları halkı çaresiz hale getirdi. Soğuk hava dalgası ve yakacak yokluğu parlamenterleri de -Meclis dışında- bir hayli etkiliyor.

CHP Grup Başkanvekili Metin Tüzün, sabahleyin yeni geldiği Mecliste bir yandan ısınmaya çalışıyor, bir yandan da yakıtsızlıktan yakınıyordu. Sohbete katılanlardan biri Tüzün'e ülkeyi yakıtsızlıktan kurtaracak tankerin şu anda Ümit Burnundan dolaşmakta olduğunu, bir hafta daha sabredilirse ısınacaklarını söyleyince Metin Tüzün şu olayı anlattı. "Bir zamanlar Hazreti Ömer, yoksul halkın arasına katılıp dertlerini dinlermiş. Bir gün yolu yoksul bir kadınla dört çocuğunun yaşadığı bir eve düşmüş.

Kadın odanın ortasında bir yandan su kaynatıyor, bir yandan da yemek bekleyen çocuklarına, "bekleyin şimdi pişiyor" diyormuş. Hazreti Ömer kadına ocakta su kaynadığını belirterek "Çocuklarına, niçin yalan söylüyorsun?" diye sormuş.

Bu soruyu şöyle cevaplamış kadın "Ne yapayım. Elde yok, avuçta yok. Para yok, pul yok. Elimizde olan son yiyeceği beş gün önce pişirdik. Şimdi ocakta su kaynatıyorum. Bir yandan da bekleyin çocuklar şimdi pişecek diyorum. Akşam olunca uykuları geliyor aç aç uyuyorlar. Yiyecek yok ama hiç değilse umut dağıtıyorum"

Tüzün bunu anlattıktan sonra Ümit Burnundan dolaştığı rivayet olunan tankerin de böyle bir "umut" olayı olduğunu belirtti.

İsterseniz hikayenin sonunu da biz bağlayalım: Kadın'ın cevabından sonra Hazreti Ömer kendisinin son derece kötü bir yönetici olduğunu düşünerek, bu yoksul insanlara sırtıyla yiyecek taşımaya başlamış. Şimdikiler de taşıyorlar ama çuvalları nedense hep "Yahyalara" gidiyor. "Yahyalara"

Türkiye'nin "NERON"ları — İLHAN 79

Çivileme

Sorun değil

-Türk lirası Amerikan doları karşısında tekrar değer kaybetmiş.

Ne önemi var canım. Şu sıralarda Türkiye Amerika'nın gözünde değer kazanıyor ya siz ona bakın...

Vural AHI

Bir paket iyi Samsun!...

Belediye zabıtalarından biri alış veriş için mahelle bakkalına gider. Bakkal her ne hikmetse, herkesten bir lira, elli kuruş, sattığı mala göre daha fazla para istemektedir.

Zabıta iki kilo piriç alır. Bir tane de kiloluk süt, Parayı ödemeden önce borcunu sorar, bakkal 37.5 liralık kiloluk süte 40 lira der. Zabıta çıkışır, "Ne demek bu. Bunun fiyatı 37,5 değil mi?" Bakkal hazır cevap, "Başka yerde olabilir ama burda böyle. Bana toptancı o fiyattan veriyor"

Zabıta itiraz eder, bakkal, direnir, derken yakapaça olurlar. Zabıta aldıklarını da bırakıp bakkaldan ayrılır ve bu konuyu araştıracağını söyler... Çevredekiler bakkala sorarlar;

"Zabıtaya öyle yapılır mı? Şimdi şikayet etse ne olacak?"

Bakkal gayet rahat; "Zabıtalar bize bir şey yapmaz. İstediği yere gitsin. Bir paket iyi samsun bitiriverir işi"

TÜRK'çesi

Eğri oturup, doğru konuşalım

Sayın Sakıp Sabancı, "işçi haklarına değil, validen çok para alan zihniyete karşıyız" buyurmuş. Ne demek ola pek çıkaramadım. Sakın "validen çok almasunlar" deyu, işçi ücretlerini budama bahanesi olmaya? Bu pahalılıkta kamu görevlilerine verilen ücretlerin gülünçlüğü bir yana, son yıllarda, işçilerin hem gerçek ücretleri hem de ulusal gelirdeki payları azaldı.

Oysa işçi başına üretim artmada. Kapkaççı, alsatçı "hizmet sektörü"nün payı da artar ki ne artış. Daha çok üreten işçiye, sen tut daha az öde, parsayı da alsatçı toplasın, yağma yok! Validen çok kazanmak, alsatçıya, kapkaççıya "mübah"; ter döken üretici işçiye gelince "günah", öyle mi?

Yok, söz konusu zihniyet, oğluna, valinin kazandığından çok cep harçlığı verenlerin; metreslerine, vali emekli ikramiyesini geçen pahada "barışmalık" alanların; bir öğle yemeğinde bir vali maaşı yiyip de, kazandığı her TL'ndan, bırakın valiyi, bir odacı kadar bile vergi vermeyenlerin zihniyeti ise, ona biz dünden karşıyız.

Şavku G. TÜRK

EMEKÇİ ÇOCUKLARIMIZ'DAN ÖYKÜLER...

İs karası Kir karası Sömürünün yüz karası

Dursun AKÇAM

"Sanayi Çarşısı" derler adına bir yer var Ankara'da, Ulus'un, Dışkapı'nın böğründe kocaman bir bölge. Ne sanayisi belli, ne çarşı pazarı! Çarık çürük yapılar yığını. hurda arabalar gömütlüğü. Adım başı yerden bitme "Kaportacı", Oto Boya", "Oto Elektrik", "Döküm", "Lastik", "Oto Döşeme" vb. türlü çeşitli atelyeler var, evlere şenlik. Ne kapıları belli, ne pencereleri. Söylendiğine göre kaportacıların yüzde 90'ı ruhsatsız. Ruhsat için belediye düzenli yapı istermiş, atelye, lavabo, tuvalet garaj istermiş.... Bunların hiç. birisi yok!...

Sokaklar dar, bozuk mu bozuk. Kurakta toz, yağmurda çamur... Başından, kıçından, böğründen yaralı yarı ölü, yarı diri kamyonlar, kamyonetler, otomobiller.... Takırtılar duyulur bir yandan, bir bu yandan. Ate'ye ilkel, araç ilkel, görüntü daha ilkel ve ilkel bir çaresizlik içinde debelenen insanlar... Ter kokusu, yağ kokusu, benzin kokusu havasında katmer katmer. Kısacası, yoksul-dışa bağımlı ülkelerdeki sömürgecilik, montajcılık tüm boyutlarıyla bir dram olarak yaşar "Sanayi Çarşısı"nda!

Bu çarşının çırak çocuklarında yansıyan dram daha başka, ezilen, sömürülen çocuklardaki dram.... Çokları 10-11 yaşında. Kara kara yumurcaklar, baştan aşağı yağ, baştan aşağı paçavra... Urbaları kara, elleri, yüzleri kara. Bu karalar utanç karası değil ak alınlarında, hünerli ellerinde, yağ karası, is karası, kir karası, sömürünün çirkin karası! Bir göz bebekleri ak pak, gözleri elemli, kaygılı, ürkek ve korkak. Çarpık taşıtların, cümle hurdaların yanında yöresinde, içinde dışında hep onlar. Aracın altına boylu boyunca uzanan, elleri, kolları, bacakları, tüm gövdeleriyle debelenenler hep onlar. Elde pense, tornavida, cıvata söken boya yapan, çivi çakan gene onlar. Çay taşıyan, yedek parça taşıyan, koca koca saçları demirleri iki büklüm sırtında taşıyan onlar!...

Bu çocuklara baktım, kendime baktım, utandım. Çantalı, kıravatlı fotoğraf makinalı! Ne denli yabancı, ne denli göstermeliktim!... Oysa daha nice tipler görmüşlerdi, kelle kulak yerinde giyimli kuşamlı beyleri, beyfendileri!... Özel arabaların da her çeşidini biliyorlardı Mercedesinden Murat 124'üne değin... Onlar yapar, onarırlardı cümle çürüğü çarığı... Boya sürer, cila sürer yolcu ederlerdi. Kaportacıya düşen her arabada onların küçük parmaklarının izi, alınlarının teri, gözlerinin nuru vardı...

Çocukları ilgilendiren daha çok fotoğraf makinasıydı. Dönüp dönüp bakıyorlardı. Ustalar da izliyorlardı uzak yakın, kuşkulu bakışlarla. Sigorta müfettişleri fotoğraf makinalarıyla dolaşmazlardı, kaçak ve karanlık işler kovuşturanlar da... Özel otosunu onarıma getirenlerden birisi olabilirdim. Ancak resim çekme "merak"ım nedendi?... Gazetecilerin, TRT'cilerin oralarda görülmesi pek alışılmış olaylardan değildi. Sonra TRT'nin kocaman bir kamerası, bir ekibi olurdu. Kısacası pek yadırganmıştım! Umulmadık zamanlarda kentten köye gelen ve köylünün başına dert açan, ya da kent bunalımını köylere taşıyan bir serüvenci gibiydim. İşçiler. çıraklar. ustası, ustabaşısı ile köylerden gelenlerdi çoğunlukla. Ben de köylüydüm, köyden gelmiştim. Ne var ki sınıf değiştirdiğim, yabancılaştığım belli oluyordu görünüm olarak...

Bu utançtan kurtulmak için başımı eğdim, uzaklaştım. Hiç olmazsa kılığımı değiştirmeliydim!...

Geleneksel Çin Resim Sanatı Sergisi günümüz Çin ressamlarının imzalarını taşıyor

KAĞITLARA YAPILMIŞ UZUN RESİMLER SERGİLEMEDE ZORLUK GÖSTERDİ

Muzaffer AKSOY

Çin Halk Cumhuriyeti ile kültürel ilişkiler çerçevesi içinde açılan sergi Geleneksel Çin Milli Resimleri'nden oluşmaktadır. Ankara ve İzmir'den sonra İstanbul Beyoğlu Sanat Galerisi'nde yer alan sergide 45 tablo bulunmaktadır. Resimler tomar halinde açılıp sarılabilen uzun kağıtlara yumuşak kıllı fırçalar kullanılarak Çin mürekkebi ile yapılmış tablolar ilk, bakışta, geleneksel mistik bir görünüm vermektedir. Uzun kağıtlara yapılan resimler galeride sergilemede zorluk göstermiş ve duvara sığmayan yerleri katlanmıştır.

Çin Milli Resimleri arasında dikkati en çok çeken duvara, uzun kağıtlara ve levhalara, kitap yapraklarına yapılmış insan, akarsu, dağ, çiçek, ağaç, kümes hayvanı, kuş, böcek, balık ve çeşitli hayvan resimleri duygu ve canlı uslüplar kazandırmaktadır. Bu resimler Çin mürekkebini, yumuşak kıllı kalemleriyle ustaca kullanarak yapılmaktadır. Temsili tasvirler bir bütünlük arzetmektedir. Bu resimlerin özünü oluşturuyor. Işık gölge oyunuyla renklerin tonlandırılmasıyla yer ve yüzey derinlikleri elde edilmiştir.

Öte yandan 1975 yılında Taksim Sanat Galerisi'nde açılan Çin Halk Cumhuriyeti'nin Resim Sergisi'nde yer alan taş ve linol baskı resimlerin devrimden sonra kurulmakta olan Çin Halk Cumhuriyeti'nin yeni düzenin İnşasını temsili olarak gösteren baskı resimleri ile açılan bu yeni sergideki resimler arasında en ufak bir bağ bulunmamaktadır. Yeni açılan sergideki resimler günümüz Çin ressamlarının imzalarını taşımakta ve geleneksel Çin Resmini temsil etmektedirler.

31 Ocağa kadar açık kalacak serginin tablolarının kağıt rulolara yapılışı ve sergilenişi izlenmeye değer ve Geleneksel Çin Resmi konusunda fikir edinmek isteyenlere salık veririz.

Orman Mühendisleri Odası'nın düzenlediği fotoğraf yarışmasının koşulları belli oldu

Orman Mühendisleri Odası İstanbul Temsilciliği'nin düzenlediği, Kamera: Sinema ve Saydam etkinlikleri Çalışma Grubu, fotoğraf yarışmasının katılma koşulları açıklandı.

"Orman, yeşil alan ve yaşamımızdakı yeri" konulu fotoğraf yarışmasının katılma koşulları şöyle:

Toplumsal yarar ödülü	3.500 TL
Başarı ödülü	2.500 TL
Emek ödülü	1.500 TL

Ayrıca basım-yayım, sendika, meslek odası ve diğer kuruluşların vereceği ödüller:

Fotoğraf yarışmasını değerlendirme kurulunu Baha Gelenbevi, İsa Çelik, Naciye Karatekin, M.Tevfik Pehlivanoğlu ve Kamer Onat oluşturuyor.

Yarışmaya katılma koşulları ise: Yarışma, Siyah-beyaz, renkli-saydam dallarında yapılmaktadır.

-Yapıtların en küçük kenarı 18 cm olmalı, saydamlar ise 35 mm olmalıdır.

-Ancak her alan dahil, 5 fotoğraf ile ödüllendirilmeye katılınabilir. Diğerleri sergileme, afiş poster vb. etkinliklerinde yer alacaktır. Hangi yapıtların yarışma için olduğu belirtilmelidir.

-Yapıtların satımı vb. işlemlerden elde edilen, sanatçısına aynen aktarılacaktır. Ancak, düzenleyiciler resmi ve mali işlerden sorumlu olmayacaklardır.

-Gönderilen yapıtlar. sergileme ve gösterim işlemi bitince iade edilir.

-Yarışmaya katılan yapıtlar için, Yargıcılar Kurulu'nun değerlendirmeleri yarışmacıya aktarılacaktır.

-Yapıtların arkasına veya kenarına, rakkam olmayan bir rumuz konmalı bu işlem, boş bir zarfın üzerine tekrarlanarak, içine yarışmacının kimliği yazılmalıdır.

-Yapıtlar özenle korunacak, Ancak kayıp ve zarardan, düzenleyiciler sorumlu tutulmayacaklardır. Yarışmaya katılma, tüm koşulları da aynen benimseme anlamını taşır.

Son katılma tarihi 28 eylül 1980 olarak belirlenen yarışmanın değerlendirilmesi 1980 ekiminde, ilk sergileme ve gösteri 1980 yılı haziran ayında, ikinci sergileme kasım ayında, yapılacağı bildirildi. Yapıtları geri gönderme işlemi ise aralık ayında gerçekleştirilecek.

Yarışmaya katılmak isteyenler, M.Tevfik Pehlivanoğlu, Milli Parklar ve Avcılık Baş Müdürlüğü, Fatih Ormanı, Büyükdere Ankara adresine başvurabilecekler.

TİP gençlik sorunları toplantısı yapıldı

Eylem birliğine giden Genç Öncü, İGD, SGB ve DDKD gruplarının katılımlarıyla gerçekleşen toplantıda bu gençlik örgütlerinin yanı sıra birçok ilerici sanatçı da yer aldı.

Açılış konuşmasını yapan TIP Genel Başkanı Behice Boran özetle gençliğin sorunlarının çok olduğunu, gençliğin görevinin işçi sınıfına öncülük etmek değil onunla kaynaşarak mücadele etmek olduğunu belirtti.

Toplantının daha sonraki bölümlerinde gençlik örgütlerinin temsilcilerinin konuşmaları ve sanatçıların gösterileri yer aldı. Toplantıya Ruhi Su, Sümeyra Çakır, Tülin Nutku, Melike Demirağ şarkı ve türküleriyle, Genco Erkal ise okuduğu Nazım Hikmet'in şiirleriyle katıldılar.

İstanbul'da bugün

SİNEMA:

TÜRKİYE SİNEMATEK'İ

"ZORBA" — OYN: Antony Ouinn, İrene Papas — Saat: 19.00

İSTANBUL FİLM YAPIM VE GÖSTERİM MERKEZİ — İFYGM

— İngiliz Film Haftası — "Düğümler" — David Monroe — Saat: 18.00

TİYATRO:

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları

Fatih Şehir Tiyatrosu "Tırpan — Y: Fakir Baykurt — Yön: Taner Barlas — Saat: 21.00

— Kadıköy Şehir Tiyatrosu — "Babanın Gorilleri" — Y: Adnan Giz — Yön: Zihni Küçümen — Saat: 19.00

"Yeni türkü" müzik topluluğu ile konuşma

Kemal SEVİNÇ

-Sizi tekrar kutladığımızı bildirerek başlamak istiyorum söze. Yeni Türkü topluluğunun yaşam öyküsünü anlatır mısınız?

-Topluluk 1978 yazında, bizler, üç kişi tarafından kuruldu. Bu ekiple, yoğun bir çalışma sonucunda, özgün bestelerden oluşan "Buğdayın Türküsü" adlı bir uzunçalar çıkardık. Daha sonra, konser çalışmaları nedeniyle, yeni arkadaşlarla grubu genişlettik. Bunu, sayı olarak, bir kesinlemeyle açıklamak doğru değil. Çünkü artabilir de, azalabilir de. Ankara'daki konserlerimizi onbir kişilik bir grupla sunduk.

Topluluk, İstanbul'da "Sanat Emeği" dergisinin düzenlediği bir gecede bestelerini dinletme olanağını buldu.

Geçtiğimiz yaz, Bulgaristan'da dördüncü kez yapılan "Kızıl Gelincik Festivali"ne katıldık. Her yıl, çeşitli ülkelerden devrimci müzik ile uğraşan grupların, şarkıcıların katıldıkları bu festival, Bulgaristan'ın küçük bir kenti olan Blagoevgrad'da yapıldı. Türkiye'den ayrıca, Ruhi Su, Timur Selçuk ve Sümeyra katıldı. Festivalin önemli bir özelliği, çoğunlukla grupların ve şarkıcıların kendi folklorlarının kaynaklık ettiği bir müziği sunmalarıydı. Yöresel olarak onca uzak olsalar da, dinleyiciler oldukça büyük bir beğeniyle karşıladılar bunu. Bir anlamda yöreselden evrensele açılma olarak söylenebilir. Bizim müziğimiz de beğeniyle karşılandı bu arada. Bunu, tanıdığımız, konuştuğumuz kişilerin tutumlarından anladık. Ayrıca, diğer grupları onların müziklerini dinleme, tanıma olanağını bulduk. Bu, tabii çok iyi birşey. Kentin çeşitli yerlerinde düzenlenen dinletilerle birlikte, söyleşiler, konuşmalar, konferanslar da düzenlendi: Dört gün Bulgaristan ve diğer ülkeler televizyonlarında bu festivale yer verildi. Kısacası, yararlı, bize birçok şey kazandıran bir şenlikti.

Bildiğiniz gibi geçtiğimiz günlerde Ankara'da iki konser verdik... İşte böyle...

--Ankara'da neler sundunuz dinleyicilere?

-Ankara'daki konserlerimizde hem kendi yapıtlarımız, hem de dünya devrimci şarkılarından örnekler vardı.

Dünya devrimci müziğinden örnekler sunarken, kuşkusuz, düşündüğümüz birtakım amaçlar vardı. Bunlardan ilki, bilinen ama yine de vurgulanması gereken birşey: Bu işte yalnız olmadığımız... Bunu herkesin bildiği söylenebilir. Doğrudur da. Ama Türkiye'de yaygınlaştırılmamış bunlar. Aydınlar belki evlerinde güzel güzel dinler de, halkımız ne kadar bilir Theodorakis'i? Bunları sunarken üzerinde durduğumuz noktalar vardı. O müziği olabildiğince bozmadan, kendine bağlı kalarak söylemek. Kendi folklorlarını değişime uğratmamak... Sözgelimi, bir örnek verirsek, Yunan parçalarını çalarken, söylerken, bir yerde onları özgünlüğü içinde tanıtma amacı güttüğümüzden, onların geleneksel enstrümanlarını kullandık. Ayrıca, parçalarını kendi dillerinde söyledik. Dinleyicilerle iletişimi koparmamak için de, bu parçaların Türkçelerini, hazırladığımız bir kitapçıkta topladık. Yabancı parçalar; Mikis Theodorakis, Victor Jara, Manos Laizos, Pontas Ladis'tendi.

Kendi yapıtlarımızda, uzunçalardakilerin dışında yeni bestelere de yer verdik. Nazım Hikmet, Pablo Neruda, Can Yücel, Kemal Burkay, Yaşar Miraç'ın şiirlerinden yaptığımız besteleri dinlettik.

İletişim sorununu çözebilmek, halka seslenebilmek için parçalardaki özün günceli kucaklayabilmesini gözönünde tuttuk.

Tabii bu, güncelden ne anladığımıza da bağlı... Nazım'ın Mapushane Kapısı'da, Beyazıt Meydanındaki Ölü'de hem güncel, hem kalıcı...

-Çalışmalarınızı temellendiren, size kaynaklık eden müzik anlayışından sözeder misiniz?

-En genelde şunu ortaya koymalı belirleme yapabilmek için. Türkiyede bir uğraş, bir mücadele, bir kavga var, sürüyor. Kaba bir başlıkta, sömürenlerle-sömürülenlerin kavgasıdır bu, diyebiliriz. Kimin yanında yer alacağız, kimin safını tutacağız? Kuşkusuz sömürülenlerin, halkın...

Halka ulaşan, onlara seslenebilen, kitlelerde birtakım duyarlıklar yaratan bir müzik amaçlıyoruz biz. "Politik sanat" ya da "politik müzik"in çok kapsamlı, herşeyi içinde barındırabilen bir kavram olduğu düşünülürse, kendi yaptığımıza kavram olarak "Devrimci müzik" demek yanlış olmayacaktır sanıyoruz.

Bu konuya Türkiye'de değişik yaklaşımların varlığı sözkonusu. Akademik bir anlayışla işi ele alanlar var. Ve bundan da birtakım beklentiler, umutlar var.

Oysa biz, halkla organik bağları olan, onlarla bütünleşebilen bir anlayıştan yanayız.

Bu nasıl yapılacaktır?...

Popülist bir anlayışa düşmeden (Yani yapılan herşeyi olduğu gibi yinelemek değil. ondan bir damar olarak yararlanmak, çağdaş bir öz, çağdaş bir yorumla işi ele almak) halk kültürünün olanaklarından yararlanmak, bu alandaki birikimleri değerlendirmeye yönelik çalışmalarla...

Şunu da söyleyelim: Yeni Türkü'nün yapmaya çalıştığının, birbirlerinden bağımsız, habersiz, ama başka ülkelerde de ortaya çıktığını öğrendik. Folklordan yararlanmak, ona yeni soluklar katmak, çağa göre yoğurmak onu...

-İlerisi için ne gibi tasarılarınız var?

--Kendi içimizde, araştırmaya yönelik daha eğitimsel tartışmalar. çalışmalar yapmak, böyle bir ortam yaratmak istiyoruz.

Plak çıkarmak biliyorsunuz artık ekonomik olarak çok güç bir iş. Kaset çıkarmaya çalışmaya ağırlık vermek söz konusu olacak herhalde.

Dünya devrimci müziğinden örnekleri ülkemizde tanıtmayı sürdüreceğiz.

Bir süre sonra, bir dizi konser vermeyi düşünüyoruz. Kitle ile iletişimi sağlamanın en iyi yollarından biri konserler.

-'Başarılar' demek düşer bize ancak....

Özel ve yabancı

(Baştarafı 1. Sayfada)
rinin yeniden düzenlenerek 10 kat artırıldığı yüzde 40 oranında da devalüasyon yapılarak, farklı kur uygulamasının kaldırıldığı ve tüm KİT ürünlerine zam yapıldığı öğrenildi.

Maliye Bakanlığı yetkililerinden edinilen bilgiye göre, ekonomik önlemler paketinde ayrıca özel sektörün çıkarları gözetildi. Yetkililer, özel sektöre dışalım ve dışsatım da yeni olanaklar getirildiğini belirtti. Buna göre, dışsatımda uygulanan vergi iadesi uygulama, alanlarının genişletildiği, pakette, dış satımda özel sektöre, ayrıcalıklar tanınması da öngörüldü.

KİT ÜRÜNLERİNE ZAM

Öte yandan paketin devalüsayondan sonra, batılı finans kuruluşlarınca dayatılan en önemli kısmını tüm KİT ürünlerini fiyatlarının yeniden düzenlenmesi oluşturdu. Benzin, motorin ve fuel-oil gibi petrol ürünlerine yüzde yüze varan zamların öngörüldüğü pakette, bir çok ürüne uygulanan devlet subvansiyonu da kaldırıldı. Özellikle sanayi sermayesinin ozenle ıstediği gübre, şeker gibi ürünlere uygulanan subvarsiyonun kaldırıldığı ekonomik önlemler paketinde, taban fiyat verilen bir çok tarım ürünlerindeki devlet yardımının da kaldırılması ya da daha sınırlı ölçülerde tutulması benimsendi.

Sümerbank ürünlerine de zam yapılmasını getiren yeni uygulamada Demir—çelik, Tekel ürünleri, kağıt gibi sanayi mallarına zam yapıldı.

Bu arada, yeni uygulamalar arasında ticari harçlarla, taşıt alım vergisi ve değerli kağıt oranları da yükseltildi.

Maliye Bakanlığından yetkili bir asgari ücretin vergi dışı bırakılmasının da üzerinde çalışıldığı, ancak bu durumda bütçeye getirilecek 105 milyar liralık yükün kaynaklarının yaratılmasına yönelindiğini ifade etti. Aynı yetkiliye göre, "AP hükümetinin yurttaşlara verdiği sözü tutarak asgari ücretin vergi dışı bırakılması yeni zamlara gerekçe" oldu.

PAKET NEYİ AMAÇLIYOR

Hükümetin Mart başında uygulamaya koyacağı yeni önlemler paketi, sermaye gruplarına yeni olanaklar yaratmaya ve dış finansman kuruluşlarına yaranarak "Taze para" bulmayı amaçlıyor. Ülkedeki ekonomik bunalımın yükünü emekçilerin zorunlu tüketim maddelerine yükleyerek paketin hayat pahalılığını yeniden korkunç boyutlara yükseltmesi ve para değerinin alış gücünün düşmesini de beraberinde getirmesi bekleniyor.

Kutbzade İran'ın İslâm konferansına katılmayacağını açıkladı

TAHRAN (AJANSLAR)

İran Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade, İslam Ülkeleri Konferansı'nın daha önce açıklandığı gibi cumartesi günü başlaması halinde, İran'ın konferansa katılmayacağını açıkladı.

Kutbzade 26 Ocak cumartesi gününün Mısır ve İsrail arasındaki Camp David Anlaşması'nın yıldönümü olduğunu hatırlattı, konferansın cumartesi günü başlaması halinde İran'ın Pakistan Büyükelçisi aracılığıyla konferansa yalnız gözlemci sıfatıyla katılacağını belirtti. Konferansın daha sonraki bir güne ertelenmesi mümkün olursa, o zaman yüksek düzeyde bir delegasyonla katılacağını söyledi.

Öte yandan, Filistin Kurtuluş Örgütü, İsrail-Mısır ilişkilerinin normalleştirileceği 26 Ocak günü, tüm Arap ülkelerinde 1 saatlik genel grev çağrısında bulundu.

Emniyet

(Baştarafı 1. Sayfada)
nin öğrenilmesinden sonra yaptıkları açıklamada, "Arama bahaneden öte bir anlam taşımıyor. Emniyet Müdürü'nün operasyondan önce belediyeden otobüs istemesi, baskının amacını göstermesi açısından ilginçtir. Asıl amaç TARİŞ'teki devrimci sendikal örgütlenmenin parçalanmak istenmesidir" dediler.

VALİ GÖRÜŞMEKTEN KAÇINIYOR

İzmir Valisi Nazmi Çengelci'nin, DİSK yetkililerinin görüşme isteğini reddettiği bildirildi. DİSK yetkilileri, Vali Çengelci ile görüşerek olaylar hakkında bilgi alacaklarını söylediler.

200 KİŞİ SERBEST BIRAKILDI

İzmir Emniyet Müdürü Yılmaz Sezgin olaylardan sonra gözaltına alınan 275 kişiden 200'ünün serbest bırakıldığını açıkladı. Sezgin, 75 kişinin soruşturmasının sürdürüldüğünü de sözlerine ekledi.

BOMBALI PANKARTLAR

TARİŞ olaylarını protesto eden çeşitli sloganlar yazılı 8 bombalı pankart, kentin çeşitli yerlerine asıldı. Bombalı pankartlar daha sonra güvenlik kuvvetleri tarafından etkisiz duruma getirildi.

Yaralı olarak tedavi altında bulunan TARİŞ işçilerinin de yakınları ile görüştürülmediği öğrenildi.

DİRENİŞ SÜRÜYOR

TARİŞ baskınını protesto etmek amacıyla TARİŞ'in tüm üniteleri ile Gültepe, Çamdibi, Altandağ Belediye işçilerinin direnişi dün de devam etti.

Baştürk

İzmir TARİŞ fabrikalarında 50'yi aşkın işçinin yaralanması, yüzlerce işçinin gözaltına alınması ile sonuçlanan olaylarla ilgili olarak DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk, Başbakan Demirel'e çektiği protesto telgrafında, "Polis ve jandarma TARİŞ'den çekilmelidir" dedi.

Hükümetin göreve başlamasından bu yana DİSK üyelerine yönelik baskı ve terörün tırmandırıldığını bildiren Baştürk, telgrafta özetle şöyle dedi.

"Hükümetiniz göreve başladıktan bu yana üyelerimize yönelik baskı ve terör tırmandırılmıştır. Son olarak İzmir'de bir kısım kolluk kuvvetleri ile gerçekleştirilen bu baskı ve terör, toplu kırım niteliğine dönüşmüştür. Bu davranış için görünür bir neden yoktur. İnsanların canını korumakla görevli kimselerin insan canına ve özgürlüğüne yönelik bu davranışları öteden beri planlanmış ve tüm yurt çapında işçi ve emekçi yığınlarına karşı sahneye konmuş bir oyunun parçasıdır."

Türkiye İşçi Partisi Başkanlık Kurulu'nun demokratik kitle örgütlerine yöneltilen baskılar ve TARİŞ'te meydana gelen olaylara ilişkin olarak yaptığı açıklamada, "Faşizm, önündeki bütün engelleri ortadan kaldırmak amacıyla topyekün bir saldırıya geçti" denildi.

TİP Başkanlık Kurulu'nun açıklamasında faşizmin her türlü saldırısının püskürtülmesinin zorunlu ve mümkün olduğu söylendi

TEP'İN AÇIKLAMASI

Türkiye Emekçi Partisi Başkanlık Kurulu'nun TARİŞ olayları hakkında yaptığı açıklamada, tüm demokratik güçler TARİŞ işçilerinin yanında yer almaya çağrıldı.

ÇUKOSEN "TARİŞ'TEKİ GİBİ ÇUKOBİRLİK'TE DE PROVOKASYON TEZGAHLANIYOR."

Cukosen Başkanı Mekin Şahin düzenlediği basın toplantısında, Çukobirlik personeline son birkaç aydır paralarının düzensiz olarak verildiğini belirterek işverenin Çukobirlik'te de TARİŞ benzeri provokasyonlar yaratmaya çalıştığını söyledi.

Waldheim

(Baştarafı 1. Sayfada)
rulması beklenen Uluslararası Mahkeme'nin, İran'daki elli Amerikalı rehinenin serbest bırakılması için öne sürülen şartlar içinde olduğunu söyledi.

Konuyu İran'lı yetkililerle görüştüğünü belirten Waldheim, anlaşmanın şartları üzerinde çalışıldığını, geri kalan problemlerin de bir an önce çözülmesini arzu ettiğini belirtti.

Öte yandan, mahkeme kurulmadan rehineleri serbest bırakmayacaklarını belirten İran'lı öğrenciler, İran'da yayımlanan iki gazeteyi Amerikan yanlısı olmakla suçladılar. Ayrıca, Büyükelçiliğin basın bölümünün İran gazetelerini yanılttığını söyleyen öğrenciler, basın ataşesinin de yargılanacağını, böylece entrikalarının gün ışığına çıkacağını söylediler.

Binlerce

(Baştarafı 1. Sayfada)
çok sayıda güvenlik görevlisi tarafından çember içine alındığı, fabrikada işçiler direnişi sürdürürlerken polislerin gelip ilk vardiyadan 18 ikinci vardiyadan 7 kişi olmak üzere toplam 25 kişinin 1. Şube'ye çağrıldığını söyleyerek işçileri alıp götürdükleri bildirildi.

Kendileriyle görüştüğümüz işçiler arkadaşlarının ne için 1. Şubeye götürüldüklerinin açıklanmadığını, ancak bunun genel müdürlüğün son duyurusuyla ilgili olduğunu ifade ettiler.

İşçilerden biri: "İşveren son yayınladığı duyuru ile bir avuç faşist militanı binlerce işçiye tercih ettiğini açıkça ortaya koymuştur. Duyurunun anlamı bu. Çünkü bizim istemlerimiz son derece makul ve kabul edilebilir iştemlerdir.

El Salvador'da güvenlik güçleri halka ateş açtı 13 kişi öldü

DIŞ HABERLER SERVİSİ

El Salvador'da son aylarda yoğunlaşan kitle gösterileri ve çarpışmalara bir yenisi daha eklendi. Hükümetin ekonomi politikasını protesto eden gösteriler yer yer yoğun çarpışmalara dönüştü. Güvenlik kuvvetlerinin göstericiler üzerine ateş açması sonucu 13 kişinin öldüğü ve çok sayıda insanın yaralandığı öğrenildi. Çatışmalar sırasında, San Salvador sokaklarında barikatlar kuruldu.

Ülkede, hükümet aleyhtarı gösteriler tüm bölgelerde yükseliyor. Hükümete karşı çıkan muhalefet gruplarının güçlü bir ittifak oluşturduğu gelen haberler arasında. Bu arada, ülke çapında bir genel grevin hazırlıkları sürdürülüyor. Başkent San Salvador'da 300 kilise ve katedral işgal altında bulunuyor. Devrimci Halk Ordusu'ndan bir grubun ise geçtiğimiz günlerde 21 bölgesel radyo istasyonunu işgal ettiği bildirildi.

MESS:Ücretlerin

(Baştarafı 1. Sayfada)
savunuldu:

Bu durum ücretlilerin daha iyi bir yaşam seviyesine kavuşmalarını engellediği gibi, memurlarda fuzuli "katsayı artışlarına" ve işçilerde "yüksek ücret taleplerine' yol açmaktadır. Yapılan yüksek ücret zamlar ve ücret ödemesi ile birlikte verilen ikramiye ve sair sosyal yardımlar tutarının verilen ücre seviyesinde bulunması, yani ücret tutarı kadar da yan ödeme yapılması hali üretim maliyetini yükseltmekte ve yüksek maliyetli üretim hem hayat pahalılığına yol açmakta, hem de ülkenin yapmak mecburiyetinde kaldığı ihracat açısından ülkemizi dış piyasalarda rekabet edemeyecek noktalara vardırmaktadır."

AKLA KARA

(Baştarafı 2. Sayfada)

(Varto karakolunda görevli Hasan Işık adlı bir polis memurunun adı işkencecilerden biri olarak geçiyor).

2 – Tatvan'a getiriliyor. Burada da işkenceden geçiyor.

(MHP'li polis Adnan Uzunoğlu'nun işkenceciler arasında olduğu söyleniyor).

3 – Bitlis Emniyet Amirliğine götürülüyor.

Falakaya yatırılarak sorguya çekiliyor.

4 – Diyarbakır'a götürülüyor.

a) Bir hafta süre ile işkence yapılıyor.

b) Daha sonra hastanede delilerin bulunduğu bir odaya kapatılıyor.

5 – 15 Ocakta Ankara Sıkıyönetim Komutanlığına gönderiliyor ve Mamak Askeri Cezaevine kapatılıyor.

İthake'li Odysseus'un, Troya savaşından yurduna dönüşünü anlatan, Odysseia (Uzun Yolculuk) Destanı şu genç kızın üçbuçuk aylık uzun işkence yolculuğu yanında ne kalır?

DÜNYA GÖZÜYLE

(Baştarafı 5. Sayfada)
getirilmişti. Ama Yugoslavya halklarının ortak çabası Neretva Köprüsü gibi peşpeşe efsaneler yarattı. Gençliğinde köy kilisesinde papazdan ve atelyede ustadan tokat yemiş olan Tito Almanların ünlü ceği artık aydınlanmıştı.

Tito Yugoslav kişiliğinin bir simgesidir. Ve bu kişilik özelliğini kendi gücünü savaş yıllarında kanıtlamış olan Yugoslavya gerçeğinden, (Yugoslavya Türkleri dahil) özgürlük için akıtılan kandan alır. 87 yaşına kadar gelmiş olan Tito, bir doğa yasası olarak, ergeç yitirilecekti. Biz kendi kurtuluş savaşımızın önderi ve cumhuriyetimizin kurucusunu 57 yaşındayken yitirmiştik. Tüm dunya hemen ardından genel bir savaşa girdi; çevremiz görülmemiş bir yangınla tutuşuyordu. Bu sayfayı kılımıza bile dokundurmadan kapattık. Yugoslavya'ya gelince: Bu komşu ülke yalnız kendi içinde değil, uluslararası politika sahnesindeki olumlu ağırlığıyla güçlü bir yerdedir. İzlediği bağlantısız tutum yalnız kendi tarihsel kökeninden doğmuyor; Yugoslavya bağlantısızlığı, dünyanın kendini içinde bulduğu tehlikeli dengeden çıkışı gösteren tek güvenilir yol olarak görüyor. Bu yolun ne denli yapıcı, ne kadar barışçı bir hedefi olduğu herhalde son dünya bunalımları önünde daha da ortaya çıkmış olmalıdır. Tito'nun yaptıkları ve düşünceleri artık tüm insanlığın mirasıdır. Onun yitirilmesiyle bu miras ortadan kalkmaz. Bu mirasa bütün kıtalarda sahip çıkanlar artmaktadır. Tito bu yönleriyle hep yaşayacak

ENFLASYON

(Baştarafı 8. Sayfada)
1978-79 yıllarında, ticaret ve sanayi sermayesinin büyük kârları elde ettiğini, diğer toplumsal sınıf ve tabakaların kaybettiğini kazanan kesim olduğunu söyleyebiliriz. Nitekim, yukardaki çizelgede, diğer bütün kesimlerin GSYİH'dan aldıkları pay azalırken, tarım dışı, ücret dışı gelirler diye ifade edilen sanayi—hizmetler (ağırlıkla ticaret) kesimlerinin payı son iki yılda %41,5 oranında artmıştır. Ancak, ticaret ve sanayi sermayesi kendi içinde farklılaşmaktadır. Bu kesim içinde, tekelci sermaye gelişmekte ve güçlenmekte, küçük ve orta sermaye ise yok olmaktadır. Ekonomik bunalımdan en olumsuz etkilenen küçük ve orta sermaye, tekelci sermayeyle rekabet edememekte veya tekelci sermaye için girdi üretiyorsa, tekellerin eksik kapasiteyle çalışması sonucu üretimi durdurmak zorunda kalmakta ve böylece iflasın eşiğine gelmektedir. Tarım dışı, ücret dışı gelirlerde, sanayi payı 1978'de ve 79'da, %7,9 olarak aynı kalıyor görünmekteysede, yok olan küçük sermayenin payının tekelci sermayeye katıldığını ve bu oranın kendi içinde yeniden düzenlendiğini söyleyebiliriz. Ancak kârları asıl artan, spekülatif faaliyetlerde bulunan ticaret sermayesi olmuştur.

İflaslara ilişkin, 1979 yılına ait veriler elde etmek olanaklı olmamıştır. Ancak 1978'deki bunalımın, 1979'da ağırlaşarak sürdüğü gözönüne alınırsa, 78'deki iflas sayıları, 79'da iflasların artarak devam ettiğinin bir ölçütü olabilir. 1978'de sermayesi 124 milyon TL olan 77 firma iflas etmiştir. Bu sayı 1977'ye göre % 336'lık bir artış göstermiştir. Protesto edilen senetlerin meblağı 1978'de 20 390 milyon TL'ken 1979'un ilk 9 ayında 22 140 milyon TL'ye çıkmıştır. Geçen yılın aynı dönemine göre %76.7'lik bir artış görülmektedir.

Kısaca özetlenirse, emekçi halk ve orta sınıfların kaybettiği, her türlü spekülatif ve karaborsa faaliyetlerinde bulunan tekelci sanayi ve ticaret sermayesinin kazancı olmuştur.

YARIN: İSTİHDAM VE İŞSİZLİK

(ÇİZELGE 7) GAYRİ SAFİ YURT İÇİ HASILA (GSYİH)NIN BÖLÜŞÜMÜ

	GSYİH'nın Bölüşümü (Milyar TL)			GSYİH İçindeki Paylar (%)		
	1977	1978	1979	1977	1978	1979
Tarım	214.7	295.5	423.2	28.9	24.3	20.7
Tarım dışı ücret	154.2	222.0	343.1	20.8	18.3	16,8
Memur maaşları	98.3	129.0	203.0	13.2	10.6	10.0
Tarım dışı, ücret dışı gelirler	275.5	567.5	1072.4	37.1	46.8	52.5
-Sanayi	56.8	95.6	162.0	7.6	7.9	7.9
-Hizmet	218.8	471.9	910.4	29.5	38.9	44.6
GSYİH(Faktör fiyatları ile)	742.7	1214.0	2041.7	100.0	100.0	100.0

Nazım Hikmet

(Baştarafı 1. Sayfada)
miz göğümüz toprağımız ısınacaktı.

78'inci yaşını kutladık.

Dinleyiciden çok polisin doldurduğu bir törende.

Başkası da yakışır mıydı Nâzım'a?

Korkmasınlar Nâzım'dan. Ürkmesinler Nâzım'dan. Yılmasınlar Nâzım'dan Mümkün mü?

Ortaokul çocukları Nâzım şiirleri ile sularken yüreklerini, Nâzım'dan korkmamak, ürkmemek, yılmamak mümkün mü?

Yıllarca Nâzım'ı kilide vurdular, Nâzım'ın sesini dondurdular da ne oldu ki?

Bugünde büyük bir dikkatle Televizyondan, Radyodan Nâzım'ı çıkarıyorlar gene. Bir Hükümetin ilk sorunu Nâzım'ın yapıtlarını kaldırmak oluyorsa Devlet Tiyatrosundan Balesinden, Nâzım yaşıyor demektir. Nâzım yürüyor demektir. Nâzım büyüyor demektir. Nâzım geliyor demektir.

HARBİYE'DE TÖREN

Nâzım Hikmet'in 78'inci yaş gününü kutlamak İçin Harbiye Muhsin Ertuğrul Tiyatrosu'ndayız. Yazarlar Sendikası'nın oluşturduğu törende bir şeyler eksik. Birşeyler unutulmuş, birşeyler oluşmamış.

Sendika yeterince dağıtamamış mı davetiyeleri, öyle bir şey.

Ve dinleyiciden çok polisin olduğu bir törende davetiyesizler alınmıyor salona.

Soğuk bir salonda bir avuç insan bir sevgiyi yüreklerinde duya duy, bir inancı bütünlüyorlar.

Nâzım Hikmet 78 yaşında.

YAŞATACAĞIZ

KERİM YAMAN

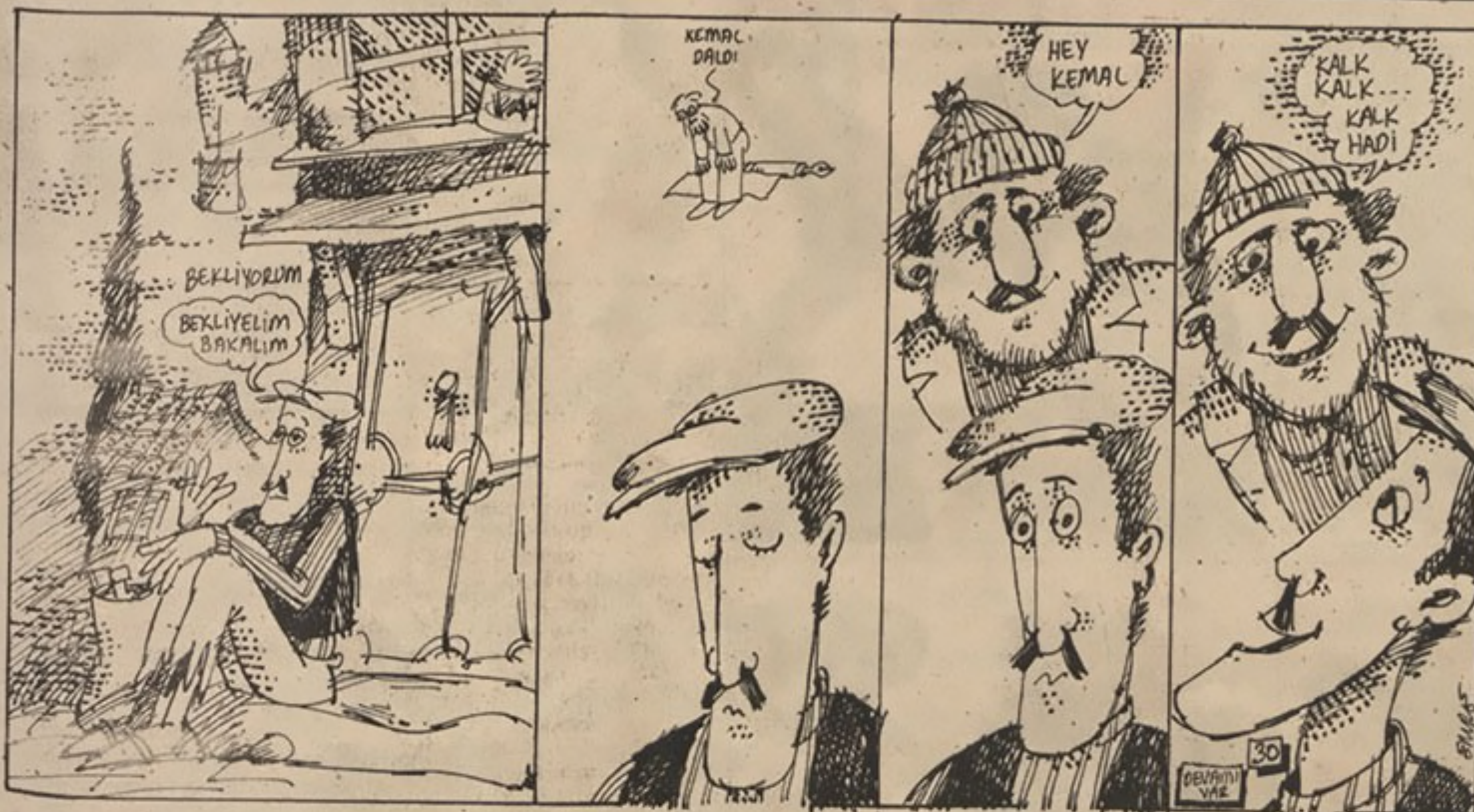
24 Ocak 1975'de faşist katiller tarafından katledildi;
Bizi bir parça hazin ve
Dimdik bırakıp
gözyaşlarımız gittiler
Ve bundan dolayı
Biz unuttuk bağışlamayı

Vatan Müh.
DEVRİMCİ YOL
Taraftarları

Dmokrat: 282

NE ALIRSAN 12,5

EMRE

Halkın Gazetesi
Demokrat

Çatalçeşme sok. No:50
Cağaloğlu/İSTANBUL
Telefon: 28 08 15
Yıl: 11 Sayı: 3272 /30
Ankara Bürosu:
Konur Sok. 24/19
Kızılay/ANKARA
Telefon: 17 01 41

BAS—SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Arslan B. KAFAOĞLU

Yazıişleri Yönetmeni Bülent ÖZÜKAN

Sorumlu Yazıişleri Müdürü Işık YURTÇU

Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASÜ

ABONE KOŞULLARI
Yurt İçi
3 aylık 675.— TL
6 aylık 1350.— TL
1 yıllık 2700.— TL
Yurt dışı
3 aylık: 1350
6 aylık: 2700
1 yıllık: 5400

İLAN KOŞULLARI

2,3. sayfalar (süt.cm)	400 — TL.
Devam sayfaları (süt-cm)	450 — TL.
İlan sayfaları (süt-cm)	320 — TL.
Doğum, nişan, evlenme, ölüm, teşekkür (1 süt, 5 cm)	700 — TL.
Yayın ilanları	400 — TL.
Küçük ilanlar (kelimesi)	10 — TL.

Demokrat ofset tesislerinde hazırlanmış Hürriyet ofset tesislerinde basılmıştır.

1979'da Türkiye Ekonomisi

Hızlı fiyat artışlarından etkilenenler her zaman olduğu gibi emekçiler...

Enflasyon tırmanırken emekçi gelirleri sürekli düşüyor

OECD Genel Sekreteri, hükümetin ekonomik politikasına ilişkin bilgiler topladı

Dünya Bankası kredileri orta vadeli önlemlerin onayına bağlı

Batı, yeni yabancı sermaye tasarılarını olumlu buldu

YÜZDE 82'LİK ENFLASYON

Ekonomik önlem paketi son aşamada

1980 için Dünya Bankası'ndan 600 milyon dolar kredi istenivor

Dünya Bankası, kredi için şartlar koşuyor

zam paketi

Ekonomik önlemler ertelenince IMF'nin kredisi 3 ay gecikti

Kamu kredileri IMF limitlerini zorluyor

Türkiye'nin, 99 bin alacaklıya borç ödemesi için plan hazırlanıyor

Ekonomik sorunlar işçi sınıfının yükü hafifletilerek çözümlenmeli

Türkiye'ye daha fazla yabancı sermaye çekmeyi amaçlayan önlemleri OECD onayladı

fiyatlar oniki ayda % 79 arttı

ÇALIŞMA BAKANI: «ASGARİ ÜCRETİ VERGİ DIŞI BIRAKAN TASARI YAKINDA PARLAMENTO'YA SUNULACAK»

1979'da gazete manşetlerinde hep bu tür haberler vardı...

"1979'da Türkiye Ekonomisi" adlı yazımızın ilk bölümünde emperyalizme olan bağımlılık sonucunda Türkiye'nin dış ticaret hadlerinin değişmesi ve dış borç ödemelerinden ötürü dışarıya yaptığı kaynak transferi incelenmişti. Bu bölümde, enflasyon ve enflasyonun gelirler üzerindeki etkisiyle, gelir dağılımındaki değişme ele alınmaktadır.

● Ülkemizde son yıllarda çok hızlı bir enflasyon yaşanmakta olup, sermaye çevreleri, dar gelirli kitlelerin enflasyona duydukları tepkiyi saptırmak için çeşitli demagojilere başvurmaktadırlar. Bunlardan başlıcası, işçi ücretlerindeki artışın enflasyona neden olduğu biçimindeki aldatmacadır.

Enflasyon, bir ekonomideki fiyat düzeyinin artma eğilimi olarak tanımlanabilir. Ülkemizde, son yıllarda çok hızlı bir enflasyon yaşanmakta olup sermaye çevreleri, dar gelirli kitlelerin enflasyonu duydukları tepkiyi saptırmak için çeşitli demagojilere başvurmaktadırlar. Bunlardan başlıcası, işçi ücretlerindeki artışın enflasyona neden olduğu biçimindeki aldatmacadır. Bu yolla işçi ve diğer emekçi kesimler arasındaki dayanışma yok edilmek istenmektedir. Araştırmamızın bu bölümünde fiyat artışlarının, işçiler dahil tüm emekçi kitlelerin gerçek gelirlerini nasıl azalttığı ve sermaye çevrelerinin bundan nasıl yararlandığı gösterilecektir.

(ÇİZELGE 1)

1979'DA FİYAT ARTIŞLARI (1963-100)

	Toptan eşya Fiyatları İnd.	Yüzde Artış	İstanbul Geçinme İnd.	Yüzde Artış
Arılık 1978	869,9		1049,0	
Kasım 1979	1513,7	79,0	1822,2	76,6
11 aylık ortalama artış		62,2		60,3

Kaynak: Ticaret Bakanlığı, Konjonktür ve Yayın Müdürlüğü

Toptan eşya fiyatları indeksi, 1979'un Kasım ayında, bir önceki yılın Aralık ayına oranla % 79 artmıştır. Oysa 1978 Kasımında, bir önceki yılın Aralığına göre artış % 44,6dır. Fiyat artışlarının ivmesinin giderek arttığı görülmektedir.

1979'un ilk onbir ayında, toptan eşya fiyatları ortalama % 62,2, İstanbul geçinme indeksi % 60,3 oranında artmıştır. Yılın ilk aylarındaki fiyat artışı hızı daha yavaş olduğundan, ortalama fiyat artışları, 11 aylık toplam artıştan daha azdır. Fiyatların bu denli hızlı artması, işçi-memur, köylü, tüm emekçi halk kesimlerinin aleyhine, ticaret ve sanayi burjuvazisinin ise lehine olmuştur.

(ÇİZELGE 2)

ORTALAMA SİGORTALI BRÜT İŞÇİ ÜCRETLERİ(1979)

Aylar	Brüt Parasal Ücretler (TL)	Fiyatlar x	Brüt Gerçek Ücretler (TL)	B. Gerçek Ücret İnd.
Aralık (1978)	208,35	100,0	208,35	100,0
Ocak	210,43	102,3	205,69	98,7
Şubat	219,15	104,6	209,51	100,6
Mart	245,27	107,2	228,80	109,8
Nisan	244,06	112,7	216,56	103,9
Mayıs	272,14	117,7	231,21	109,7
Haziran	270,28	130,4	207,27	99,5
Temmuz	281,65	141,7	198,76	95,4
Ağustos	293,10	147,6	198,50	95,3
Değişme (%)	40,7	47,6		-4,7

x-istanbul geçinme indeksi, aralık 1978-100 olarak düzenlenmiştir.
Kaynak: Maliye Bakanlığı, Yıllık Ekonomik Rapor 1979, s.136

ÜCRETLER

(ÇİZELGE 3)

ORTALAMA SİGORTALI NET İŞÇİ ÜCRETLERİ(1979)

	Brüt Günlük Ücret (TL)	Net Günlük Ücret (TL)	Fiyatlar	Net Gerçek Ücret (TL)	Net Gerçek Ücret İndeksi
Aralık (1978)	208,35	121,96	100,0	121,96	100,0
Ağustos (1979)	293,10	159,91	147,6	108,34	88.8
Değişme (%)					– 11,2

Ortalama sigortalı işçi ücretlerinde, 1979'un ilk sekiz ayındaki artış oranı % 40.7 ken aynı dönemde İstanbul geçinme indeksindeki artış oranı % 47,6'dır. Brüt gerçek ücretlerin %4,7 gerilediği görülmektedir.

Gerçek ücretlerin yıl sonuna kadar %80 nin üzerine çıkacak fiyat artışlarından ötürü daha da gerileyeceğini söylemek bir kehanet olmayacaktır. Brüt gerçek ücretler, Ağustos ayı sonunda %4,7 oranında gerilerken, net gerçek ücretler aynı dönemin sonunda %11,2 gerilemiştir. Gelir Vergisinin müterakiyet ilkesine göre, artan parasal gelirler daha yüksek gelir dilimlerinde daha yüksek oranda vergilenmekte, bu da gerçek geliri artmayan işçi memurlar aleyhine bir durum yaratmaktadır. Aşağıda, evli ve 2 çocuklu bir işçinin net gerçek ücretindeki gerileme görülmektedir.

MAAŞLAR

Memur maaşlarında, yıl içinde gerçekleşen artışların fiyat artışları karşısında ne kadar yetersiz kaldığını göstermek olanaklıdır. Örnek olarak, memur dereceleri içinde, içerdiği memur sayısı açısından tam ortada bulunan 10. derecenin 2. kademesi alınmış ve katsayının 14'den 16'ya çıkmasının getireceği artış, yakacak zammı ve yakacak zammına Kasım ayında yapılan zam hesaba katılarak Kasım 1979'da brüt aylık 6960 TL + 2000 TL (yakacak zammı), brüt günlük 298,7 TL olarak bulunmuştur. Bu miktar Aralık 1978'de 222.33 TL olarak hesaplanmış ve Kasım 79'da maaşların %34,3 oranında arttığı görülmüştür. Oysa aynı dönemde fiyatların artış hızı % 73,7'dir. Bu durum, brüt gerçek maaşların Aralık 78'den Kasım 79'a %22,6 gerilediğini göstermektedir.

Brüt maaşlardan, net maaşları hesap ettiğimizde net gerçek maaşlardaki gerilemenin %21,6 olduğu görülecektir. Net gerçek maaşlardaki gerilemenin, brüt gerçek maaşlardaki gerilemeden daha az olmasının nedeni, Kasım ayından itibaren 2000 TL olarak verilmeye başlanan yakacak parasının net maaş tutarını artırıcı etkisidir.

Evli, 2 çocuklu bir memurun brüt maaşından gerekli kesintiler yapıldıktan sonra net eline geçen aylık maaş 3777,06 TL +2000 TL=5777,06 TL, günlük maaş 192,56 TL olmaktadır. Aralık 78'de ise net günlük maaş 141,40 TL'dir.

1979 yılının ilk 8 aylık döneminde işçilerin gerçek ücretleri % 11,2, ilk 11 aylık dönemde ise memurların gerçek maşları %21,6 oranında gerilemiştir. Bu durum işçi ücretlerindeki artışın fiyatlardaki artışa yol açtığı demagojisinin içyüzünü yeterince açıklıkla sergilemektedir. İşçilerin sahip olduğu grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı, aşırı enflasyon karşısında ancak gerçek ücretlerinin memurlarınki kadar gerilememesine neden olmuştur.

(ÇİZELGE 4)

BRÜT MEMUR MAAŞLARI

Aylar	Günlük brüt maaş (TL)	Fiyatlar	Günlük brüt gerçek maaş (TL)	Gerçek maaş indeksi
Aralık (1978)	222,33	100,0	222,33	100,0
Kasım (1979)	298,70	173,7	171,96	77,3
Değişme (%)	34,3	73,7		-22,6

(ÇİZELGE 5)

NET MEMUR MAAŞLARI

Aylar	Günlük Net Maaş	Fiyatlar (TL)	Günlük Net Gerçek maaş (TL)	Gerçek maaş indeksi
Aralık (1978)	141,40	100.0	141,40	100,0
Kısım (1979)	192,56	173,7	110,86	78,4
Değişme (%)	36,2	73,7		–21,6

(ÇİZELGE 6)

İÇ TİCARET HADLERİ (1963 - 100)

Aylar	Gıda mad. ve yemler ind.	Düzenlenmiş indeks	Sanayi ham. mad. ind.	Düzen. ind.	İç Ticaret hadleri	İnd.
Aralık (1978)	813.9	100.0	963.1	100.0	84.5	100.0
Ağustos (1979)	1139.7	140.0	1512.7	157.1	72.6	85.9
Kasım (1979)	1285.9	158.0	1893.4	196.6	67.9	80.4
Değişme (%)						-19.6

Kaynak: Ticaret Bak. Konjonktür ve Yayın Müdürlüğü.

TARIM GELİRLERİ

Tarım kesiminin fiyat artışlarından nasıl etkilendiğinin bir göstergesi, iç ticaret hadleri indeksidir. Toptan eşya fiyatları indeksinin iki alt grubu, gıda maddeleri ve yemler ile sanayi hammaddeleri ve yarı mamulleridir. Gıda maddeleri ve yemler tarım kesiminde üretilen bitkisel ve hayvansal ürünleri kapsamakta olup, 1978 sonunda 84,5 olan iç ticaret hadleri indeksi (gıda maddeleri ind. / sanayi mad. ind.) 1979 Kasımında 67.9'a düşmüştür. İndeksi, Aralık 1978–100 olarak düzenlersek 79 Kasımında 80.4 olduğunu görürüz. Yani onbir aylık dödemde tarım ürünleri fiyatları %19.6 gerilemiştir. Bu durum, sanayi ürünlerinin fiyatlarının tarım ürünlerinin fiyatlarından çok daha hızlı arttığını göstermektedir.

İç ticaret hadlerinin tarım kesimi aleyhine gelişmesi, açıklanan ilk fiyatlardan sonra prim uygulaması ile, bir önceki yıla göre fındık fiyatında %80,8, kuru incir fiyatında % 76, çekirdeksiz kuru üzüm fiyatında %200, buğday fiyatında %55, koyun fiyatında % 42, tiftik fiyatında %84 artış olmasına rağmendir. Bu durum, sanayi ürünleri fiyatlarında ne denli aşırı bir artış olduğunu göstermektedir. İç ticaret hadlerinin tarım kesimi aleyhine gelişmesi özellikle tarım kesimi ürünlerini girdi olarak kullanan tekelci sermaye çevrelerine yaramaktadır.

İç ticaret hadlerinin tarım kesimi aleyhine gelişmesi köylülüğün farklı tabakalarının tümünü olumsuz yönde etkiliyorsa da, bundan asıl zarar görenler küçük üreticiler olmaktadır. Çünkü küçük üreticiler, iç ticaret hadlerinin tarım kesimi lehine geliştiği dönemlerde bile, üretim sürecinde gereksinim duydukları krediyi yüksek faizle tefecilerden aldıklarından ötürü, ellerine geçen pay sürekli aracı ve tefecilere aktarılmaktadır.

EMEKÇİLERİN KAYBETTİĞİNİ KİM KAZANIYOR?

İşçilerin gerçek ücretleri, memurların gerçek maaşları düşer, iç ticaret hadleri tarım kesimi aleyhine çevrilirken bu gelişmeden kimler yararlanmaktadır? Kimlerin ulusal gelir içindeki payı artmaktadır.?

1979 yılında, gayrisafi milli hasılanın, sabit fiyatlarla %1.7 oranında büyüyeceği hesaplanmıştır. Nüfus artış hızı %2,5 olduğundan, ulusal gelir artışının nüfus artış hızının gerisinde kaldığı, böylece kişi başına ulusal gelirde Türkiye iktisat tarihinde ilk kez %0,8'lik bir daralma olduğu görülmektedir. Ulusal gelirden pay alan çeşitli toplumsal sınıf ve tabakaların hepsinin aldıkları pay % 0,8 oranında azalırsa gelir dağılımının bir önceki yıla göre aynı kaldığı söylenebilir. Oysa 1979'da işçilerin brüt gerçek gelirleri ilk 8 ayda % 4.7, memurların brüt gerçek gelirleri 11 ayda %22,6 azaldığına göre, bu kesimlerin ulusal gelirden aldıkları pay da azalmıştır. Bu söylediğimiz, DPT'nin hazırladığı 1980 programı-Birinci Taslağı'nda verilen bir çizelgeden de görülebilir.

(Devamı 7. sayfada)

ÇOCUK GAZETESİ

BİR KARDEŞ DEDİ Kİ:

Cennete büyükler gitsinler

Bu büyükler
çocukları neden döverler
hiç anlamıyorum doğrusu.
Onlar vazoyu masanın ortasına koysalar
biz devirmezdik.
Onlar çocuk bahçesi yapsa
topumuz vurmazdı camlara.
Onlar gizli konuşmasa
biz kapıları dinlemezdik.
Onlar bizi dinlemeyi öğrense
biz de kimsenin sözünü kesmezdik.
Daha böyle dolu şey...
Bıktık durup dururken dövülmekten
eğer dayak cennetten çıkmaysa
Hiç korkmuyorum cehennemden.

Mustafa Hulusi GÜNGÖR

Kırmızı Çiçek — Nural BİRDEN

GÜZEL BİR BAHAR GÜNÜYDÜ. ÇAYIRLARI SÜSLEYEN ÇİÇEKLERİN ARASINDA, BİR ÇOCUK KOŞUP OYNUYORDU.

OOO!! NE ÇOK ÇİÇEK VAR!

ÇİÇEKLER SANKİ SEVİNÇLE DANSEDİYORLARDI.

TV'de BUGÜN

19.00 HABERLER

19.05 BİNBİR GECE MASALLARI

19.30 YAŞAYAN EDEBİYATÇILAR
Suut Kemal Yetkin'in sanat yaşamı anlatılıyor.

20.00 HABERLER

20.35 UYKUDAN ÖNCE

20.45 SAZ ESERLERİ

20.50 GÖZLEM
Programda, kan hastalıkları ve bağışı ile ilgili doktorlardan alınan bilgiler ve halkla yapılan çeşitli röportajlar sunulacak

21.20 ŞİRKET

22.05 MİNİK BALE

22.50 HABERLER